

Årsrapport 2017

Alle foto
NTB Scanpix
Getty Images
Flytoget

Layout
CopyCat AS

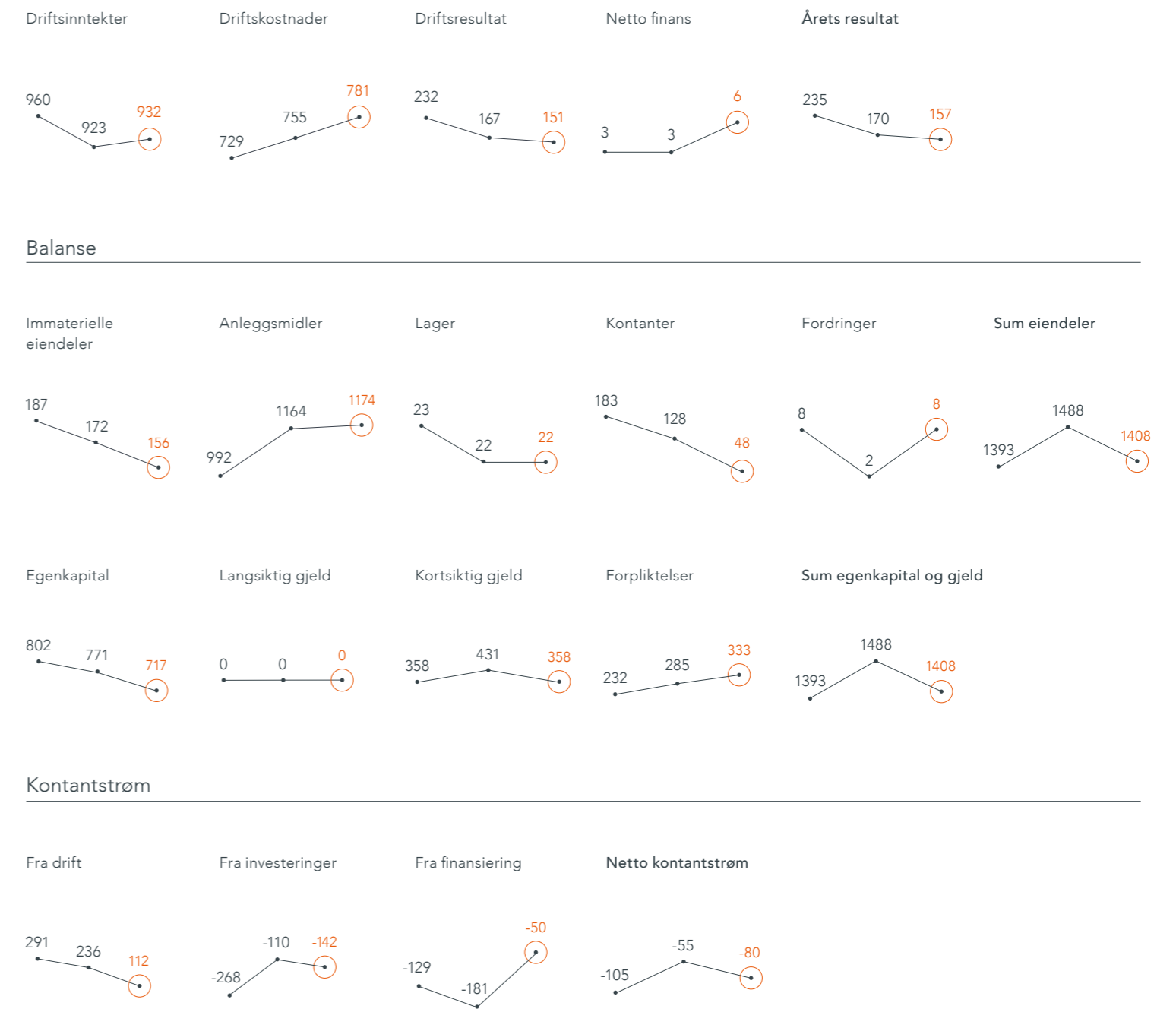
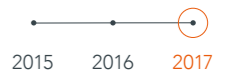
Kontakt
Flytoget AS
Tlf +47 23 15 90 00
flytoget.no

Innhold

	3	Fremtid	
1		Verdens enkleste reise	14
	3	Fortid	
2		Administrerende direktør har ordet	21
		Styrets beretning	22
		Presentasjon av Flytogets styre	29
		Regnskapsprinsipper	31
		Årsregnskap	33
		Eierstyring og selskapsledelse	53
	3	Alltid	
3		Dialog og åpenhet	58
		Arv og miljø	60
		En pådriver for kollektivtransport	64
		Miljøvennlig togdrift	67
		Motiverte medarbeidere	72
		Sikker reise	76
		Etiske normer	80

Reisen begynner med en tanke. En liten eller stor. Det begynner med et ønske, et behov, en beskjed om at en gang i nær fremtid skal du være et annet sted en stund. Du skal føle nye lukter, andre temperaturer, ukjente folk, fremmede plasser. Men først skal du forflytte deg i tid og rom. Du skal legge livet ditt i hendene på fremmede. Du skal kjenne lengsel og spenning og glede. Du skal ha reisefeber.

Nøkkeltall 2017

Flytoget i tall

340 medarbeidere.

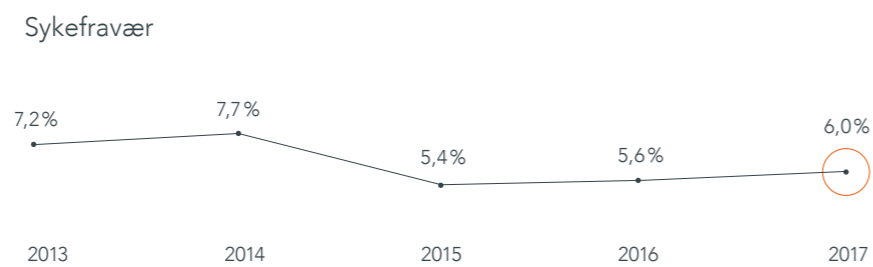
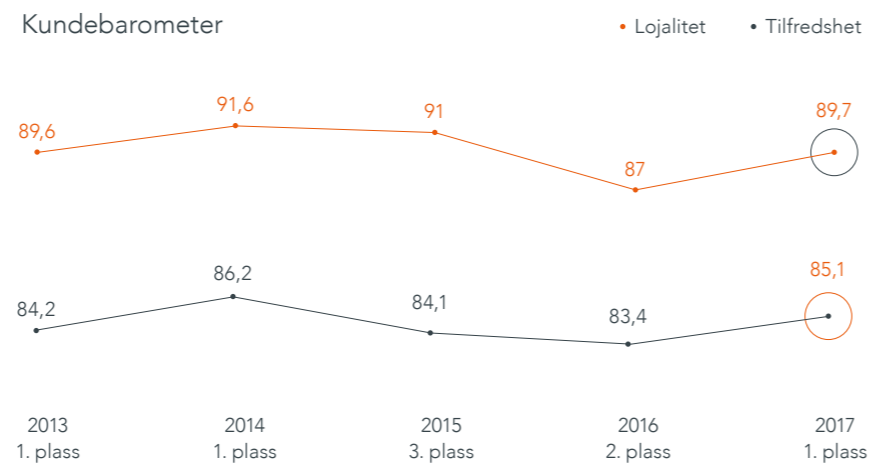
Medarbeidere med 22 ulike nasjonaliteter.

923 millioner i omsetning.

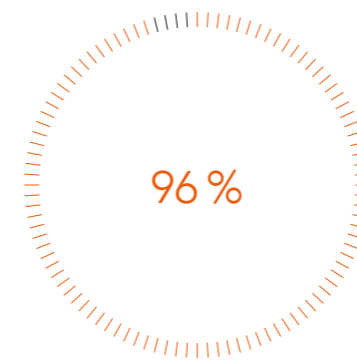
6,6 millioner kunder.

218 avganger til og fra Oslo lufthavn hverdager.

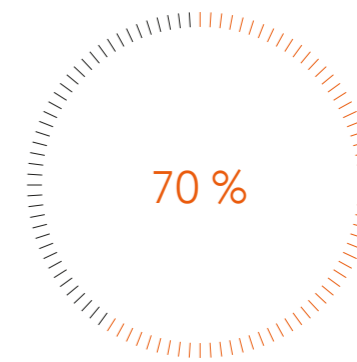
Flytoget sparte samfunnet for 34798 tonn CO2 i 2017. Hvis 6,6 millioner passasjerer kjørte bil til Oslo lufthavn.

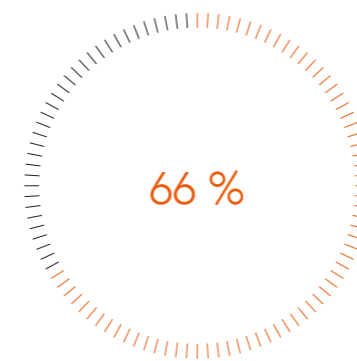
Passasjerer fra 2007-2017

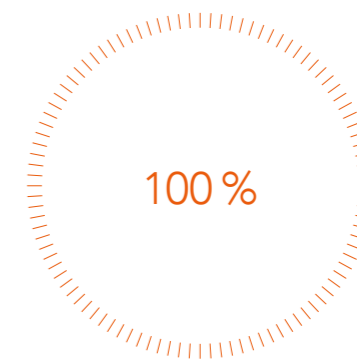
Punktligheten i 2017 endte på 96 prosent, og vi jobber kontinuerlig med å opprettholde punktligheten på dette høye nivået.

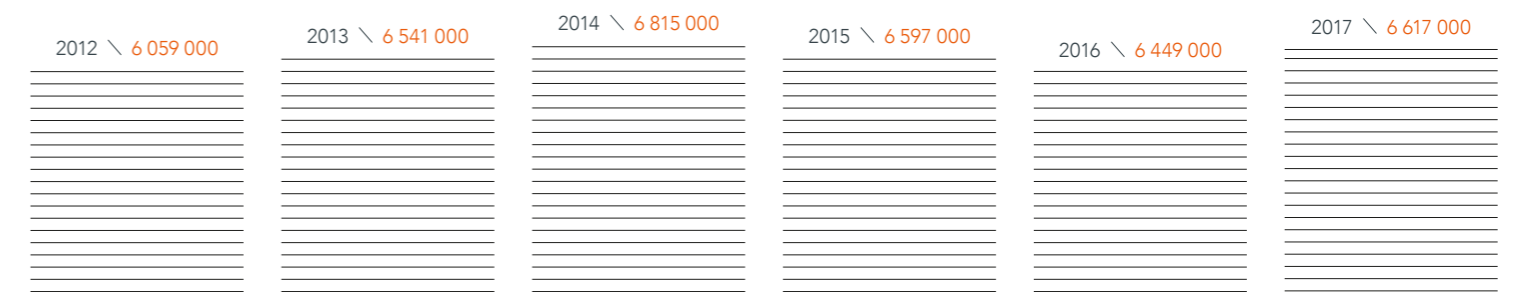
Flytoget har bidratt til 70 prosent kollektivandel til Oslo lufthavn i 2016. Dette er Europas høyeste kollektivandel til og fra en flyplass.

66 prosent av Flytogets kunder reiste billettøst og bidrar til å redusere selskapets CO2-utslipp.

Fra 1998 og frem til i dag har det blitt utbetalt 1 461 millioner kroner i utbytte til staten.

—
Måten vi reiser på endrer seg hele tiden.
Dersom man skal skape reiseopplevelser for fremtidens kunder, må man begynne i dag.

I 2017 er det tjudefem år siden historien om Flytoget begynte. Det er en historie om tydelige mål og høye ambisjoner. En historie om en litt utfordrende start og en veldig god fortsettelse. Det er historien om oss.

Flytogets moderne historie begynner egentlig først i 1998. På en måte kan man si at alt annet bare var forberedelser. Vi var et nytt selskap med muligheten til å gjøre ting annerledes. Vi hadde et godt utgangspunkt. Men det alene holder ikke. Du må ha med deg mennesker som vil noe. En gjeng som er villige til å stå på og yte det lille ekstra. Hver eneste dag. Sammen har vi prøvd og feilet. Mestret og lært.

I 2017 hadde Flytoget 6,6 millioner reisende, en punktlighet på 96 prosent og en kundetilfredshet på 97 prosent. Vi har vist stor tillit, og det er en tillit vi aldri tar for gitt. Vi jobber hele tiden for å bli litt bedre. Vi gir oss aldri. For når alt kommer til alt er historien om Flytoget bare en begynnelse.

Det behøver ikke være så vanskelig. I 19 år har vi lagt sjelen vår i å gjøre starten og slutten på flyreisen så problemfri som mulig for alle våre gjester ombord på Flytoget. Tusener av reisende setter hver dag sin lit til at vi gjør hverdagen litt lettere for dem. Med hyppige avganger og en hastighet som ingen andre er vi som et finstemt urverk som bare går og går. Presist og til å stole på. Med den lille forskjellen at under urskiven banker et hjerte. Et hjerte bestående av 340 medarbeidere som med et smil om munnen gjør alt for at gjestene skal trives. Hver dag, hver time, hver avgang. Ikke fordi de må, men fordi de kan. Og fordi det er gøy.

VÅR VISJON. Null stress. Vi eksisterer for å gjøre hverdagen litt lettere for alle reisende. Det er derfor vi står opp om morgenen, og det er derfor vi kan gå på jobb og ta imot noen av de mest fornøyde gjestene som finnes, sammen med noen av de mest fornøyde kollegene i hele Norge. Men det vi strekker oss etter er noe mer.

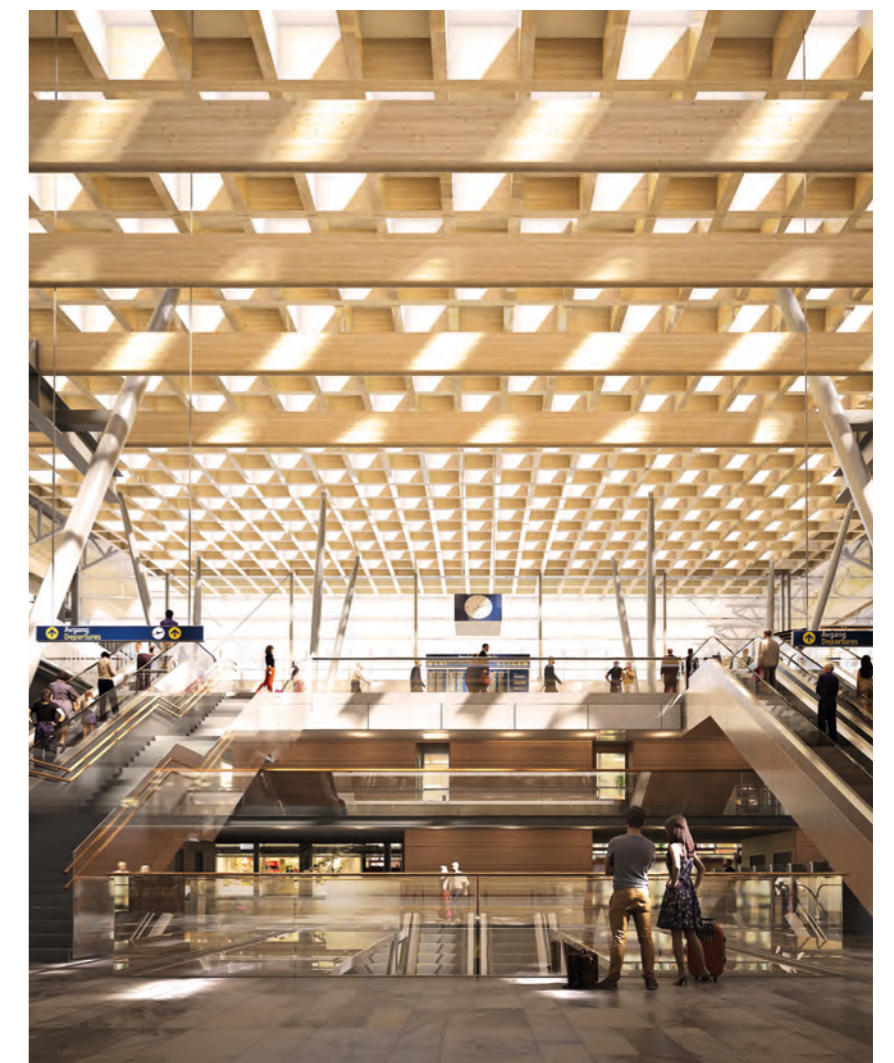
Vi skal aldri si oss tilfreds med bare å gjøre hverdagen lettere for våre gjester. Først når vi med hånden på hjertet kan si at, ja, nå er det ikke mer vi kan gjøre for å fjerne hindringer, nå er reisen så behagelig og ukomplisert det er mulig å få til, da er vi i mål. Da tilbyr vi ikke bare en rask og grei reise til og fra Oslo lufthavn, ikke Norges, eller Europas minst kompliserte reise, men verdens mest effektive og behagelig reise. Det er dette vi mener med verdens enkleste reise. En reise med null stress.

Det betyr å forstå våre gjester, nesten bedre enn de forstår seg selv. Forutsi behov som de ikke visste de hadde, før de kjenner dem selv. Bruke denne kunnskapen til å tenke ut enda smartere løsninger, fjerne alt som ikke gjør reisen enkel og ha fullt fokus på alle de små, små detaljene som bidrar til å skape flyt.

Det er dette vi strekker oss etter hver dag. Å en dag sørge for en totalt stressfri reise. ●

Fremtidens reisende vil stille større krav til en sømløs reise - fra flyet takser inn til den nye terminalen T2 på Oslo lufthavn og til man er hjemme på Tåsen.

Flytogvertene er opptatt av at de reisende er mennesker og ikke kategorier. Alle har individuelle behov og reisen må tilpasses den enkelte.

Philipp Engedal
Administrerende direktør

Solid passasjervekst og svært fornøyde kunder.

Flytoget har i 2017 lagt bak seg et år som viser en solid passasjervekst og svært høy kundetilfredshet. Midtveis i året passerte Flytoget en milepæl - over 100 millioner passasjerer har reist med Flytoget siden etableringen i 1998!

Flytogets marked, Oslo lufthavn, har hatt en god vekst i 2017, både som følge av at passasjertrafikk er flyttet til Gardermoen som en konsekvens av nedleggelsen av Rygge flyplass, men også grunnet en sterk organisk vekst, hvor åpning av Terminal 2 har bidratt positivt. Som markedsleder på tilbringertjenesten til Oslo lufthavn profiterer Flytoget på et flymarked i vekst. Analyser av passasjerstrømmene viser at veksten i all hovedsak kommer fra utlendinger som besøker Norge i anledning ferie og fritid. Nordmenns reiselyst har derimot ikke hatt tilvekst i året som har gått, hverken innenfor forretningsreiser eller ferie- og fritidsmarkedet.

Flytoget er sterkest innenfor segmentet for forretningsreisende og har mål om fortsatt å være et naturlig førstevalg innenfor denne kategorien, samtidig vil vi fremover rette større fokus på å styrke oss innenfor markedet for ferie- og fritidsreisende, da denne gruppen samlet sett forventes å vokse mest fremover.

Flytoget ble kåret til kundens favoritt i BIs kundebarometer i 2017 - for sjette gang. Egne kundetilfredshetsundersøkelser viser et rekordhøyt resultat på 97,2 prosent, det beste årsresultatet siden oppstarten. Disse resultatene kommer av et bevisst kundefokus – hvor kunden er i sentrum for alle avgjørelser. Vi vet at fornøyde kunder er nøkkelen til å få flere til å reise kollektivt og vi vil fortsatt jobbe for å fortjene kundenes tillitt.

Det er fullført store kunderettede investeringer som kundene har kunnet glede seg over i 2017 og som forenkler og gjør reisen mer komfortabel, dette knytter seg i hovedsak til nye digitale løsninger, men også innenfor billett- og betalingsløsninger.

2017 er året jernbanereformen for alvor har tatt form. Som følge av omstrukturering i sektoren har Flytoget under året bygget relasjoner med nyetablerte statlige aktører. Sett med Flytogets øyne medfører endringene både muligheter og trusler, samt at det forventes noe støy i endringsfasen. Muligheter representert ved at Flytoget kan konkurrere om andre strekninger og således kan utvide sin virksomhet, trusler på den annen side ved at dagens avtale (som løper til 2028) vil legges ut på anbud. Med den første annonserte

anbudsstrekningen, Trafikkpakke sør, har Flytoget fått god innsikt i hvordan arbeidsdelingen i det fremtidige jernbane Norge vil se ut. Flytoget vil med innsikt i nye rammebetingelser gjøre selvstendige kommersielle vurderinger for hvordan selskapet skal agere under slike rammebetingelser. Parallelt vil vi fortsette med å formidle til politikere og regulatoriske myndigheter hvordan Flytoget ser på fremtiden og hva som bør vurderes for å utvikle ett attraktivt og lønnsomt togtilbud.

Uavhengig av dette, vil Flytoget fortsatt levere en tjeneste som er høyt verdsatt av de reisende og som gir god økonomisk lønnsomhet. Dette innebærer å fortsatt ha kunden i fokus, men samtidig effektivisere egen virksomhet. Flytoget har under året etablerte et spareprogram «Flytoget 2020», som skal bidra til økt konkurransekraft. «Flytoget 2020» har i løpet av 2017 realisert besparelser iht. plan. I tillegg arbeides det med å sikre forutsigbare rammebetingelser og en mer rettferdig konkurranse. Dagens praksis hvor en konkurrent vinner kunder igjennom å tilby en lav pris grunnet store overføringer fra staten mener vi hverken er konkurransenøytral eller samfunnsøkonomisk fornuftig.

Jeg vil takke alle mine kollegaer som har bidratt til de gode resultatene og den høye kundetilfredsheten. Høy lojalitet og yrkesstolthet gjør at vi i Flytoget strekker oss litt ekstra for kundene og med økende konkurranse vil dette også fremover være avgjørende i kampen om kundene.

Til sist vil jeg også takke våre kunder som viser oss tillitt igjennom å reise med oss og samtidig uttrykker sin tilfredshet med vår tjeneste. ●

Styrets beretning

Innledning

Flytoget har som mål å skape enda bedre reiseopplevelser for kundene og etterstreber hele tiden å øke verdien for kundene og attraktiviteten til tilbringertjenesten. Dette har gitt Flytoget en unik posisjon i markedet, særdeles gode resultater og siden oppstarten i 1998 et akkumulert utbytte til eier på 1462 millioner kroner.

Flytoget leverte i 2017 nok et godt resultat. Driftsinntektene ble 932 millioner kroner og resultat før skatt ble 157 millioner kroner. Hovedårsaken til økningen av driftsinntekter er 2,6 prosent flere passasjerer. Nedgang i resultat skyldes høyere kostnader hvor økt kjøreveisavgift og høyere avskrivninger utgjør hovedforklaringene. Flytoget økte ikke billettprisene i 2017.

Flytoget er fornøyd med at selskapet har greid å opprettholde posisjonen som de reisendes klare førstevalg til og fra Oslo lufthavn og finner det gledelig at Flytoget scorer svært høyt på kundetilfredshet og punktlighet. I 2017 endte Flytogets kundetilfredshet på rekordhøye 97,2 prosent totalt for året og arbeidet med å opprettholde posisjonen som kundenes favoritt vil fortsette med full styrke også i 2018. Flytogets punktlighet endte i 2017 på 95,7 prosent. Årsakene til noe lavere punktlighet enn tidligere skyldes mer feil på infrastrukturen. Flytoget er bekymret for utviklingen og adresserer dette tydelig i møter med infrastruktureier.

Det har de siste årene vært bevilget stadig mer midler for å utvikle norsk jernbane. Dette er helt nødvendig for å skape en infrastruktur som gjør det mulig for operatørene å levere forutsigbare tjenester til kundene, slik at jernbanen i enda større grad kan bidra til å løse utfordringer med økt reiseaktivitet kollektivt, og dermed bidra med miljøvennlige løsninger. For å nå ambisjonen om et lavutslippssamfunn må det utvikles produkter, tjenester og kommersielle konsepter som gjør det enda mer attraktivt å reise kollektivt.

Flytoget har det siste året jobbet for å snu en negativ resultatutvikling og for å fortsatt levere høy og forutsigbar kvalitet til kundene.

Viktige fokusområder i 2017 har vært:

- Høy kvalitet på driften, tross utfordringer knyttet til infrastruktur.

- Flere reisende og forbedring av topplinjen gjennom tiltak mot det voksende ferie- og fritidsmarkedet.
- Lavere kostnader gjennom spareprogrammet «Flytoget 2020».
- Anskaffelse (inkl. finansiering) av nye flytog som skal øke komfort og kapasitet.
- Proaktivt arbeid for forutsigbare rammebetingelser og konkurranse på like vilkår.
- Følge jernbanereformen og vurdere deltakelse i konkurransen
- «Trafikkpakke 1 – Sør».

Virksomheten

Flytoget driver persontransport på strekningen fra Drammen til Oslo lufthavn, og har forretningskontor i Oslo sentrum. Flytoget eies av Nærings og fiskeridepartementet, og målet med eierskapet er forretningsmessig, dvs høyest mulig avkastning på investert kapital. Gjennom Flytoget oppnår staten lønnsom togtrafikk, høy avkastning og høy kollektivandel tur retur Oslo lufthavn. Dette gir også samfunnsøkonomiske, samt miljø- og klimamessige gevinster. Flytoget drives på forretningsmessig grunnlag, uten offentlige kjøp.

Gjøre hverdagen litt lettere for alle reisende

I året som har gått har Flytogets organisasjon fortsatt arbeidet med aktiviteter som skal bidra til å gjøre det enda enklere å være kunde.

Åpning av Flytogterminalen på OSL

27. april 2017 ble den nye terminalen T2 på Oslo lufthavn offisielt åpnet. Den nye delen av flyplassen står frem som et unikt byggverk og øker flyplassens årlige passasjerkapasitet til hele 28 millioner reisende. Parallelt med åpningen av T2, åpnet Flytoget sitt nye stasjonsområde etter nærmere fire års byggearbeider. Det nye flytogområdet er blitt lyst, åpent og med god synlighet for passasjerer som kommer både fra innland og utland. God skilting og flyt vil gi de reisende en positiv reiseopplevelse og bidra til at det oppleves som

enkelt å reise med Flytoget. Installasjon av nytt billett- og betalings-system var en del av løsningen på Oslo lufthavn og på de syv andre stasjonene på strekningen som også har blitt oppgradert.

Nye digitale oppdateringer

For å ytterligere forbedre kundeservice og salgfunksjonalitet ble det i 2017 gjort flere oppdateringer på både kunde- og serviceapper. Dette har gitt forbedret sanntidsinformasjon, enklere brukeropplevelse, og mer effektiv håndtering av billettsalg, validering, refusjoner og rekvisisjoner under avvikssituasjoner.

Et helt nytt trådløst nettverk ble implementert i selskapets 16 togsett. Dette gir kundene en enda bedre kundeopplevelse ved en et godt tilgjengelig wifi-nett om bord på togene.

Nye uniformer og omprofilering av tog

I mai ble nye uniformer lansert. De nye uniformene fremstår som moderne og i tråd med Flytogets nye design og merkeprofil og har gitt et stort løft både internt og ute i møte blant kundene. Samtlige togsett ble under året omprofilert med ny logo.

100 millioner

I 2017 reiste passasjer nummer 100 millioner med Flytoget. En milepæl som ble markert med et arrangement på Oslo S med Samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen tilstede.

Sikre forutsigbarhet og like rammevilkår

Jernbanereformen

Parallelt med opprettelsen av nye selskaper og strukturer i forbindelse med etableringen av Jernbanereformen, tilpasses avtaler mellom aktørene i tråd med EUs jernbanedirektiv IV. Det vurderes samtidig ulik utnyttelse av kapasitet på gjeldende infrastruktur som får konsekvens for tempo i anbudsutsetting og utforming av anbudspakker. Dagens arbeidsdeling innad i jernbanefamilien er i ferd med å bli erstattet av rendyrkede aktører hvor avtaler mellom partene regulerer interaksjon og samarbeid, samtidig som økonomi får økende fokus ved at det forventes «mer jernbane for pengene».

Flytoget har de siste årene derfor arbeidet systematisk med å forstå konsekvens av alle endringer som følger av reformarbeidet og har deltatt aktivt i høringer ved utforming av nye avtaler og regelverk. Flytoget har hele tiden vært positivt innstilt til endringer og økt konkurranse, men under premiss av at det skjer på like vilkår. Med dette som bakgrunn har Flytoget jobbet aktivt med å informere om forhold som medfører skjev konkurranse i form av direkte subsidier eller i form av skjev belastning av kostnader for bruk av infrastruktur. Flytoget vil også fremover ha fokus på at selskapets interesser er ivarett igjennom å sikre størst mulig forutsigbarhet.

Flytoget vurderer løpende deltakelse på de ulike anbudspakkene som legges ut i forbindelse med jernbanereformen.

Lønnsomhet

Driftsinntekter og resultat

Driftsinntektene i 2017 var 932 MNOK (923 MNOK), en økning på 1 prosent fra foregående år. Hovedårsaken til oppgangen er 2,6 prosent flere passasjerer. Ordinært resultat før skatt ble 157 MNOK (170 MNOK), som er 13 MNOK lavere enn i 2016. Nedgangen skyldes høyere kostnader hvor økt kjøreveisavgift og høyere avskrivninger utgjør hovedforklaringen. Selskapet har i 2017 lansert et treårig spareprogram for å redusere kostnadsbasen. For 2017 ble målene innfridd og kostnadsbasen redusert med 20 MNOK.

Kapitalforhold og balanse

Totalkapitalen i selskapet var ved utgangen av 2017 1.409 MNOK (1.488 MNOK). Egenkapitalen var 717 MNOK ved utgangen av 2017 (771 MNOK) og utgjorde 50,9 prosent (52 prosent). Nedgang i egenkapital relateres til actuarielt tap gjennom høyere pensjonsforpliktelse da årsresultatet i sin helhet er avsatt til utbytte.

Likviditet og finansiering

Likviditetsbeholdningen i Flytoget var pr. 31. desember 48 MNOK (128 MNOK). Selskapets revolverende trekkfasilitet på 250 MNOK var pr. 31. desember opptrukket med 55 MNOK. →

Kassakreditten på 25 MNOK var ubenyttet ved utgangen av året.

Kontantstrøm fra driften utgjorde 112 MNOK (236 MNOK). Forskjell mot driftsresultat utgjør i hovedsak avskrivninger på 147 MNOK, betalt skatt 52 MNOK og endringer i arbeidskapital. Kontantstrømmen fra investeringsaktiviteter har vært negativ med 142 MNOK. Negativ kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter på 50 MNOK skyldtes utbytteutbetaling (-105 MNOK) og opptrekk revolverende trekkfasilitet (+55 MNOK).

Forutsetning for fortsatt drift

Etter styrets oppfatning gir fremlagt resultatregnskap og balanse, med tilhørende noter, en rettvise oversikt over selskapets økonomiske utvikling og finansielle stilling.

Årsregnskapet for 2017 er satt opp under forutsetning om fortsatt drift og styret bekrefter at denne forutsetningen er i henhold til regnskapslovens § 33a.

Årets resultatdisponering

Resultat etter skatt ble for 2017 119,5 MNOK. Årsresultatet etter skatt avsettes til utbytte 100 prosent. Flytogets egenkapital, etter avsatt utbytte, utgjør 717 MNOK pr. 31. desember 2017, hvorav 400 MNOK er aksjekapital. Selskapets finansielle situasjon på balansedagen vurderes som god.

Bærekraft og samfunnsansvar

Flytogets tilbyr det mest sikre, effektive og miljøvennlige transportalternativet til og fra Oslo lufthavn. Å flytte flere reisende fra bil til tog er Flytogets største samfunnsbidrag og kombinert med et positivt økonomisk resultat er dette i seg selv bærekraftig. Flytoget engasjerer seg i utviklingen av fremtidens jernbane, arbeid for klima og miljøbevissthet og felleskapets innsats for å legge til rette for god utnyttelse av samfunnets ressurser. En forutsetning for å lykkes med dette, er å integrere bærekraftambisjonene i overordnede strategier og i forretningsmessige prioriteringer. I 2017 er det jobbet systematisk med å integrere bærekraft og samfunnsansvar i selskapets virksomhetsstyring, strategier og handlingsplaner. Bærekraft og samfunnsansvar skal i Flytoget være forretningsnært.

Hvordan Flytoget arbeider med bærekraft og samfunnsansvar, er beskrevet i Flytogets årsrapport for 2017, under kapitlene «Fremtid og Alltid». Her finnes beskrivelser av selskapets tilnærming, innsats, resultater og ambisjoner knyttet til arbeids og menneskerettigheter, likestilling, diskriminering, sosiale forhold, antikorrupsjon og ytre miljø, samt øvrige vesentlige områder. Den integrerte årsrapporten for 2017 er utarbeidet etter det globale rapporteringsinitiativet Global Reporting Initiatives GRI G4 applikasjonsnivå «Core».

Eierstyring og selskapsledelse

Styret i Flytoget legger vekt på å etablere og videreutvikle rutiner og praksis for god eierstyring og selskapsledelse. Som statlig heleid selskap baseres Flytogets eierstyring og selskapsledelse på norsk lov og regjeringens til enhver tid gjeldende eierskapspolitikk. Flytogets virksomhetsstyringsmodell, «Flytgboka», inkluderer en virksomhetsstyringspolicy.

Hensikten med «Flytgboka» er støtte organisasjonen i å gjennomføre oppgavene som kreves for å sikre at mål oppnås, lovverk ivaretas, effektiv utnyttelse av ressurser samt etablere barrierer som forhindrer uønskede og utilsiktede hendelser.

I «Flytgboka» er det etablert en metodikk som understøtter kontinuerlige forbedringer gjennom systematisk planlegging, implementering og oppfølging av resultater. I likhet med virksomhetsstyringspolicyen, er eierstyring og selskapsledelse gjenstand for vurdering, diskusjon og godkjenning i styret.

For en nærmere redegjørelse om Flytogets eierstyring og selskapsledelse, henvises det til videre beskrivelse i årsrapporten, samt flytoget.no.

Sikkerhet og sikring

Flytogets sikkerhetspolicy er en visjon om at Flytoget skal prioritere sikkerhet gjennom alle aktiviteter og unngå ulykker som kan skade liv, materiell, informasjon og omdømme. Prioriteringsregelen sikkerhet, punktlighet og service i nevnte rekkefølge, er godt forankret gjennom alle organisasjonens aktiviteter.

I 2017 erfarte Flytoget kun mindre uhell som involverte passasjerer, ansatte og materiell.

Sikker drift og kontinuerlig utvikling av en god sikkerhetskultur har alltid høyest prioritet i Flytoget. Sikkerhet står alltid øverst på dagsorden i møter med styret og ledelsen gjennom hele året. Tilløp og uønskede hendelser behandles i Flytogets sikkerhetsstyrings-system, som er en viktig del av virksomhetsstyringen. Det opereres etter prosedyrer og retningslinjer som er i henhold til interne krav og gjeldende myndighetskrav. Det er gjennom året gjennomført ulike risikoanalyser i forbindelse med planlagte aktiviteter i organisasjonen. Dette er motivert ut fra ønsket om god planlegging og for å minimere mulige uønskede hendelser og tilløp.

Flytoget har oppdatert overordnet risikoanalyse og farelogg for strekningen Flytoget opererer på. Det settes årlige målsetninger og det arbeides aktivt gjennom året med aktivitetsplaner innenfor sikkerhet. I det siste året har Flytoget arbeidet systematisk med sikring for å forebygge og unngå tilsiktede uønskede handlinger i form av terror og sabotasje eller trussel om dette. Arbeidet krever god samhandling med myndigheter, infrastruktureier og andre togselskaper. Det har vært gjennomført større og mindre beredskapsøvelser etter en årlig oppsatt plan. Hensikten er at Flytoget skal ha en handlekraftig kriseledelse og være i stand til å håndtere potensielle ulykker på en best mulig måte. Flytoget gjennomfører undersøkelser og granskninger etter hendelser og tilløp for å oppnå kontinuerlig organisatorisk læring og forbedring.

Finansiell risiko

Retningslinjer for håndtering av finansiell risiko med klare rammer, er nedfelt i selskapets finansstrategi. Selskapet etablerte i 2016 en revolverende trekkfasilitet på 250 MNOK og vil gjennom denne være eksponert for endringer i rentenivå. Pr. 31.12.17 var det trukket 55 MNOK på trekkfasiliteten. I forbindelse med kjøp av nye tog i april 2015, ble selskapet eksponert for valutarisiko. Etter kontraktsinngåelse ble valutarisikoen håndtert ved kjøp av valutaterminer i henhold til betalingsplanen. Som følge av endringer i betalingsplaner i leveransen i 2017 er valutaterminene rullert i henhold til nye betalingsplaner. Det henvises til note 9. Dette gir selskapet forutsigbarhet i forhold til kontantstrøm, og er i henhold til finansstrategien. Investeringen vil

dekkes av lån og kontanter fra driften. Flytogets kredittrisiko er svært begrenset ettersom selskapets kunder i all hovedsak betaler kontant eller med kredittkort. Selskapets likviditet er god og det finansielle handlerrommet er godt.

Strategisk risiko

Markedssituasjonen har endret seg det siste året gjennom økt konkurrerende togtilbud på strekningen til og fra Oslo lufthavn. Jernbanereformen er også under innføring, med tilhørende strategiske muligheter og utfordringer for selskapet. Dette gjør at det vil kreves mer av selskapet for å opprettholde markedsposisjonen i dag og i fremtiden.

I et mellomlangt perspektiv antas reiseaktiviteten over Oslo lufthavn å øke. Samlet håndteres den strategiske risikoen gjennom å videreutvikle selskapets tjenester og produkter, stadig økende fokus på kostnadseffektivitet og gjennom arbeid med rammebetingelser. Flytoget har en trafikkavtale med Samferdselsdepartementet frem til 2028 om sportilgangsprioritet for å sikre at tilbringertjenesten har de rette forutsetninger for å betjene sitt formål – å bringe flyreisende til og fra Oslo lufthavn med høy frekvens.

Informasjonssikkerhet

Det foreligger en informasjonssikkerhetspolicy og -plan som har til hensikt å beskrive hvordan Flytogets informasjonsverdier beskyttes mot alle interne og eksterne trusler, tilsiktede eller utilsiktede. Selskapet følger kontinuerlig med på trusselbildet. Målet med informasjonssikkerhetsarbeidet er å bidra til å sikre Flytogets forretningsvirksomhet mot avbrudd, verne de informasjonsverdier som Flytoget forvalter, sikre tilgjengeligheten, integriteten og konfidensialiteten til Flytogets informasjon. Dette inkluderer informasjonsdata til kunder, samarbeidspartnere og medarbeidere.

Flytoget har i 2017 iverksatt et arbeid som har som mål å sikre samsvar med ny personvernforordning, en lov som er planlagt å tre i kraft i mai 2018. Utfordringene for selskapet har ikke vært vesentlige på grunn av allerede samsvar med eksisterende lov og forskrift. →

Risikostyring og internkontroll

Risikostyring og internkontroll er sentralt i Flytogets virksomhetsstyring. Selskapet vurderer løpende risikoer innenfor strategiske, sikkerhetsmessige, finansielle og operasjonelle områder, og iverksetter korrigerende tiltak fortløpende for å oppnå kontinuerlig forbedring. Interne og eksterne revisjoner og tilsyn blir gjennomført jevnlig innenfor ulike områder av virksomheten, særlig innen sikkerhet og sikring.

Det har gjennom året blitt gjennomført kvalitetsrevisjoner etter et forutbestemt revisjonsprogram. Gjennom 2017 er det spesielt leverandørstyring, sikringsstyring og forutsetninger for selskapets sikkerhetsattestertifikat som har vært tema under revisjoner. Disse aktivitetene planlegges i et årlig revisjonsprogram som godkjennes av selskapets ledelse. Selskapet blir også jevnlig revidert av representanter for myndighetene i forhold til å oppfylle krav og regelverk som er forutsetninger for virksomhetens drift. Resultater og funn presenteres for ledelse og styret.

I Flytoget benyttes verktøy og metodikk fra Factlines for å oppnå kontroll med leverandørkjeden. Metodikken skal sikre at leverandører følger krav til menneskerettigheter, arbeiderrettigheter, miljø og antikorrupsjon.

Ledelsens gjennomgang er en årlig rapportering og evaluering av sikkerhetsnivået, kvalitet på sentrale aktiviteter og av helhetlig virksomhetsstyring i selskapet. Resultatene fra ledelsens gjennomgang rapporteres til styret.

Styrets arbeid og sammensetning

Styret i Flytoget består av inntil åtte medlemmer. Flytoget har inngått avtale med fagforeningene (Norsk Lokomotivmannsforbund og Norsk Jernbaneforbund) om ikke å ha bedriftsforsamling. Til gjengjeld har de ansatte tre representanter i styret som velges for to år av gangen. I tillegg består styret av fem eiervalgte medlemmer som velges av generalforsamlingen. De aksjonærvalgte medlemmene velges for en periode på inntil to år, og de er alle uavhengige av selskapets daglige ledelse. Det er tre kvinnelige styremedlemmer, som representerer en kvinneandel på 38 prosent. Av aksjonærvalgte styremedlemmer er andelen kvinner 40 prosent. I 2017 fikk styret ny styreleder, to eiervalgte representanter gikk ut av styret mens tre nye eiervalgte representanter gikk inn i styret.

Styret skal til enhver tid ha oppdatert kunnskap og kompetanse om alle vesentlige forhold rundt Flytogets virksomhet og strategiske utfordringer. Viktige saker på styrets agenda i 2017 har vært forbedring av topplinjen, kostnadsreduksjoner, forbedring av rammebetingelser, forretningsutvikling samt anskaffelse og finansiering av nye flytog.

Det ble i 2017 avholdt ti styremøter.

Organisasjon

Motiverte og engasjerte medarbeidere er en forutsetning for at Flytoget skal ha en serviceleveranse som skiller seg positivt ut og Flytoget har greid å utvikle en kultur preget av stolthet og engasjement. I utviklingsprosesser legges det vekt på involvering som innebærer at medarbeidere, mellomledere og tillitsvalgte engasjeres i ulike strategi- og planleggingsprosesser. I Flytoget gjennomføres det medarbeidersamtaler hvert år. Det ble i 2017 gjennomført en medarbeiderundersøkelse. Fra 2018 vil denne gjennomføres hvert år. Flytoget er opptatt av mangfold gjennom en god balanse mellom kvinner og menn på alle nivåer, aldersmessig spredning, medarbeidere med ulik kulturell bakgrunn og et bevisst forhold til diskrimineringsbestemmelsene i arbeidsmiljøloven. Etter mange års systematisk arbeid med oppfølging av sykefraværet, er selskapet i dag på nivå med øvrig norsk arbeidsliv. I 2017 var sykefraværet 6,0 prosent (5,6 prosent).

Lederlønnserklæring

Styret har utarbeidet en lederlønnserklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til allmennaksjeloven § 6-16 a. Lederlønnserklæringen fremkommer i note 2 i årsregnskapet, og er basert på retningslinjer fastsatt i februar 2015. Selskapet har et kompensasjonsutvalg som skal sikre at styret etterlever eiers forventninger i forhold til lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte, samt vurdere forslag til bonusprogram for alle medarbeidere i selskapet for påfølgende år. Det har vært avholdt fire møter i kompensasjonsutvalget i 2017. Styret behandler kompensasjonsutvalgets anbefalinger.

Framtidsutsikter

I 2018 fyller Flytoget 20 år. I løpet av disse årene har mer enn 100 millioner kunder reist til og fra Oslo lufthavn.

For at selskapet skal kunne fortsette denne reisen i et stadig mer konkurranseutsatt marked og med en pågående Jernbanereform og konkurranseutsetting av strekninger, ble det høsten 2017 utarbeidet en ny strategi for Flytoget. Hovedretningene i strategien kan oppsummeres under seks punkter:

- Flytoget skal være kundens førstevalg til og fra Oslo lufthavn, ved å tilby det mest punktlige, frekvente, påliteligste, raskeste og behageligste reisetilbudet, hvor kundene begeistres over service og enkelhet utover det vanlige.
- Flytoget skal drives på en sikker og ressurseffektiv måte, støttet av ny teknologi og til enhver tid utføres i tråd med gjeldende krav og forventninger.
- Flytoget skal til enhver tid stille tog med høy standard, tilgjengelighet og pålitelighet, igjennom høy kvalitet i forvaltning av eget materiellet med utgangspunkt et livssyklusperspektiv.
- Flytoget skal være en arbeidsplass hvor medarbeidere jobber målrettet, trives og er stolte ambassadører for selskapet. Dette skal oppnås igjennom en sterk kultur, tydelig ledelse og strukturert organisering av arbeidet, hvor gode resultater verdsettes.
- Flytoget skal levere økonomiske resultater i henhold til eiers forventning og ta sitt samfunnsansvar gjennom aktive handlinger, samt ved å søke samarbeidspartnere som utøver en funksjon med almen samfunnsnytte innenfor virksomhetsnære områder.

Flytoget skal sikre langsiktig eksistens igjennom å forberede egen virksomhet til en konkurransesituasjon og parallelt arbeide aktivt for å få en enda sterkere posisjon i det fremtidige jernbane-Norge.

I 2018 vil de første av åtte nye flytog komme til Norge. Nye tog det er knyttet stor spenning og forventning til. Togene leveres av CAF og er bygget på høyhastighetstoget Oaris. Dette blir et flott tog som skal øke komfort og kapasitet for Flytogets kunder.

Flytoget er et solid og veldrevet selskap som er opptatt av å levere langsiktige resultater. Styret har tro på prosessene som er igangsatt for å beholde markedslederposisjonen fremover og for å bidra til økt lønnsomhet og konkurransekraft, og ser frem mot et spennende 2018 for Flytoget.

Styret takker de ansatte

Flytogets styre takker selskapets medarbeidere for et godt samarbeid og for gode resultater i 2017. ●

Presentasjon av Flytogets styre

Rolf Gunnar Roverud

Født: 1958

Stilling: : Administrerende direktør i Infranord Norge

Styremedlem siden: 2013

Styrets leder siden: 2017

Rolf har økonomisk utdanning og mastergrad innen strategi og ledelse. Han har vært konsernsjef i Scana Industrier og har hatt ledende stillinger i NSB og Saga Petroleum. Han er i dag styreleder i Kolumbus og Nye Veier.

Marianne Ødegaard Ribe

Født: 1968

Stilling: Administrerende direktør i

NorgesGruppen Servicehandel AS

Styremedlem siden: 2017

Marianne er utdannet siviløkonom fra Handelshøyskolen BI og arbeider til daglig som administrerende direktør i NorgesGruppen Servicehandel AS. Hun har jobbet i ledende stillinger både nasjonalt og internasjonalt innenfor markedsføring, salg og forretningsutvikling i selskaper som BMW, Jordan og LEGO. Hun har også tidligere vært markedsdirektør i NSB Persontog i perioden 2002-2006. I tillegg til interne styreverv i Norges-Gruppen er hun styremedlem i Viking Footwear og Malorama AS.

Per Stene

Født: 1972

Stilling: Flytogvert, Flytoget AS

Styremedlem siden: 2014

Per har variert erfaring både som maler, byggtapetserer, postmann og som klargjører i et utleiefirma. Han startet som Flytogvert i 2011 og har vært lokal hovedtillitsvalgt i Norges Jernbaneforbund siden 2014.

Aslak Sverdrup

Født: 1973

Stilling: : Lufthavnsdirektør Bergen Lufthavn Flesland

Styremedlem siden: 2017

Aslak er utdannet i Forsvaret, med lederutdanning fra Sjøkrigsskolen og spesialistutdanning fra Forsvarets Spesialkommando. Han har en videreutdanning innen risikostyring fra Buckinghamshire New University og er midt i en Master of Technology Management i regi av NHH og NTNU. Aslak har operativ ledererfaring fra Forsvarets spesialstyrker, har vært gründer og har jobbet fire år internasjonalt innen olje og gass. De siste fem årene har han jobbet i Avinor. Han er i dag Lufthavnsdirektør ved Bergen lufthavn Flesland og sitter i Avinors konsernledelse. Aslak innehar styreverv i Bergen Næringsråd og Bergen Reiselivslag. Robin kom til Storebrand i 2012.

Gyrid Skalleberg Ingerø

Født: 1967

Stilling: Chief Financial Officer and Executive Vice President of Kongsberg Gruppen

Styremedlem siden: 2017

Gyrid er statsautorisert revisor fra NHH og har før Telenor hatt ledende stillinger i Telenor Norge, Expert, Komplet ASA, Reiten & Co ASA, samt mange år i KPMG og i Nordea. Hun har hatt lang og variert styreerfaring siden 2000. I dag sitter hun som styremedlem i Storebrand ASA, Sporveien AS, Itera ASA og Opplysningen 1881 AS.

Trygve Gjertsen

Født: 1953

Stilling: Direktør i Braathens Aviation

Styremedlem siden: 2005

Trygve er siviløkonom fra NHH og tidligere partner i Ernst & Young. Han har vært direktør i Braathens, samt strategidirektør i konsernledelsen i Posten. Trygve har styreverv i Widerøe.

Lena Angela Nesteby

Født: 1967

Stilling: Kommunikasjons- og merkevareressjef Flytoget

Styremedlem siden: 2016

Lena er diplomøkonom fra BI med en mastergrad fra samme sted. Lena har jobbet i Flytoget siden 2005 og har bygget opp merkevaren Flytoget over mange år. Hun har tidligere jobbet i Møller US Import AS og Harald A. Møller AS.

Jon E. Johansen

Født: 1959

Stilling: Flytogfører, Flytoget AS

Styremedlem siden: 2016

Jon er utdannet maskinmontør ved Fredrikstad mekaniske verksted. I 1982 begynte han som lokfører NSB hvor han også jobbet som instruktør og kjørelærer. Jon har vært i Flytoget siden 2001 og er i tillegg til Flytogfører kjørelærer og sensor for nye førere. Jon har vært tillitsvalgt i Flytoget siden 2008.

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for Flytoget AS består av følgende deler:

- resultatregnskap
- balanse
- kontantstrømoppstilling
- noteopplysninger

Årsregnskapet som er utarbeidet av selskapets styre og ledelse, må leses i sammenheng med årsberetningen og revisjonsberetningen. Årsregnskapet er avlagt i samsvar med aksjelov, regnskapslov og god regnskapsskikk i Norge gjeldende pr. 31. desember 2017. Den nødvendige spesifisering av regnskapsposter er gjort i noter til årsregnskapet. Notene er følgelig en integrert del av årsregnskapet.

Årsregnskapet er basert på grunnleggende prinsipper i regnskapsloven. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatføres når de er opptjent, og kostnader sammenstilles med opptjente inntekter. Regnskapsprinsippene er nærmere utdypet nedenfor. Når faktiske tall ikke er tilgjengelige på tidspunktet for regnskapsavleggelsen, tilsier god regnskapsskikk i Norge at ledelsen beregner et best mulig estimat for bruk i resultatregnskap og balanse. Det kan forekomme avvik mellom estimerte og faktiske tall. For utvalgte vesentlige regnskapsmessige estimater er det presentert sensitivitetsanalyser.

Driftsinntekter

Selskapets driftsinntekter består i hovedsak av billettinntekter og inntekter fra salg av reklameplass. Salg av togbilletter inntektsføres på tidspunktet for gjennomføring av reisen. Reklameinntekter inntektsføres i fremvisningsperioden.

Kostnadsføringstidspunkt og sammenstilling

Utgifter sammenstilles og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til.

Skattekostnad

Skattekostnader resultatføres når de påløper. Skattekostnaden i regnskapet inneholder både periodens betalbare skatt og endringen i utsatt skatt/skattefordel. Endring i utsatt skatt/skattefordel er den

del av skatten som påhviler periodens regnskapsmessige resultat, men som kommer til betaling/fradrag i senere perioder. I henhold til Stortingsvedtak om endring av skattesats er utsatt skatt beregnet med ny fremtidig sats på 23 prosent. Betalbar skatt beregnes med sats på 24 prosent. Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjellene mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier samt ligningsmessige underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Utsatt skattefordel blir oppført i balansen i den grad dette kan forsvares ut fra forventninger om fremtidig inntjening.

Finansielle instrumenter

Valutasikringsinstrumenter i form av valutaterminkontrakter er inngått for å valutasikre innkjøp av nye flytog. Disse er regnskapsmessig behandlet som kontantstrømsikring i regnskapet. Verdiendring av sikringsinstrumentet regnskapsføres ikke før sikringsinstrumentet realiseres. Verdi av sikringsobjektet balanseføres ikke. Dette i tråd med NRS 18 bestemmelser om regnskapsføring under sikring, alternativ 2b.

Utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta, regnskapsføres til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, som ikke er sikret ved bruk av terminkontrakter, balanseføres til kursen ved regnskapsårets slutt. Valutakursdifferanser klassifiseres som finansinntekt eller – kostnad.

Klassifisering av balanseposter

Eiendeler knyttet til forbruksmateriell er klassifisert som omløpsmidler. Den samme regelen gjelder for kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke knytter seg til kjernedrift, er klassifisert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld hvis de forfaller innen ett år etter tidspunktet da regnskapet ble avsluttet. Øvrige eiendeler er klassifisert som anleggsmidler og øvrig gjeld som langsiktig.

Klassifisering av kontanter

Består av kontanter, inkludert veksel til billettautomater og bankinnskudd. →

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler, avskrivning og nedskrivninger

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid og er oppført til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Varige driftsmidler avskrives lineært over det enkelte driftsmidlets forventede økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris. For vesentlige driftsmidler foretas en løpende revurdering av avskrivningstiden når levetid endrer seg. Avskrivningstider er nærmere spesifisert i note 12. Avskrivningene er klassifisert som ordinære driftskostnader. Vedlikehold av driftsmidler som ikke er periodisk vedlikehold, kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives. Investeringsprosjekter under utførelse består av ikke ferdigstilte investeringsprosjekter som vil bli overført til varige driftsmidler for avskrivning når de tas i bruk.

Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler blir vurdert for mulig nedskrivning når det foreligger indikasjoner om verdifall. Nedskrivning skjer til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være forbigående. Nedskrivninger blir reversert i den grad forutsetningen for nedskrivningen ikke lenger er til stede.

Periodisk vedlikehold

Kostnader knyttet til periodisk vedlikehold av flytog aktiveres og avskrives over perioden frem til neste planlagte periodiske vedlikehold.

Forbruksmaterieell

Balanseført forbruksmaterieell vurderes til det laveste av gjennomsnittlig kostpris og virkelig verdi. Beholdningen av forbruksmaterieell vurderes årlig for nedskrivning. Roterende togdeler klassifiseres som anleggsmidler.

Kundefordringer og andre fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er i balansen ført opp til pålydende etter fradrag for avsetning til påregnelig tap.

Ytelser til ansatte

Selskapet har to ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er usikret, og estimert fremtidig forpliktelse avsettes i balansen som en forpliktelse.

Ytelser til ansatte i form av pensjonsordninger og aktuarberegnete forpliktelser vedrørende risiko for «Loss of licence» for flytogførere, er i henhold til NRS 6A regnskapsført i samsvar med IAS (International Accounting Standards) 19 «Ytelser til ansatte». Netto pensjonsforpliktelse knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger beregnes separat for hver ordning ved å estimere størrelsen på fremtidige ytelser som den ansatte har opptjent gjennom sin arbeidsinnsats i inneværende og tidligere perioder. Disse fremtidige ytelsene diskonteres for å beregne nåverdien, og virkelig verdi av pensjonsmidler trekkes fra for å finne netto pensjonsforpliktelse. Diskonteringsrenten utgjør balansedagens rente på bedriftsobligasjonslån med særlig høy kredittverdighet (AAA-vurdering) og med tilnærmet samme løpetid som selskapets forpliktelser. Beregning er gjort av en kvalifisert aktuar, og er basert på en lineær opptjeningsmodell. Når ytelsene i en ordning forbedres, innregnes den andelen av økningen i ytelsene som ansatte har opparbeidet rettighet til, som kostnad i resultatregnskapet lineært over gjennomsnittlig tidsperiode frem til de ansatte har oppnådd en ubetinget rett til de økte ytelsene. Kostnaden innregnes umiddelbart i resultatregnskapet dersom de ansatte allerede ved tildeling har fått en ubetinget rett til økte ytelser. Aktuarielle gevinster og tap oppstått ved beregning av foretakets netto pensjonsforpliktelser innregnes i netto pensjonsforpliktelser umiddelbart og belastes direkte mot annen egenkapital.

Regnskapsestimater og sensitivitetsanalyser

Regnskapsavleggelsen er særlig påvirket av valgte finansielle og aktuar-messige forutsetninger hva angår beregning av selskapets pensjonskostnader og regnskapsførte pensjonsforpliktelser. For konsekvenser av gitte endringer av enkelte vesentlige forutsetninger på selskapets resultatregnskap og finansielle stilling og for sensitivitetsanalyse se note 11 «Pensjoner».

Valg av levetider ved fastsettelse av avskrivningskostnader for varige driftsmidler som togsett og immaterielle rettigheter som sporprioritet har vesentlig innvirkning på regnskapsførte avskrivningskostnader og bokført verdi. Tilsvarende vil en endret gruppering av selskapets togsettkomponenter og valg av levetider innenfor den enkelte komponentgruppe kunne få vesentlig innvirkning på avskrivningskostnaden. ●

Resultatregnskap 01.01. - 31.12. (tall i 1 000)

	Note	2017	2016
Billettinntekter	1	913 358	906 172
Annen driftsinntekt	1	18 942	16 573
Sum driftsinntekter		932 300	922 745
Lønnskostnad	2, 11	292 045	285 927
Av-/nedskrivning	5, 12	147 644	116 219
Annen driftskostnad	2, 13, 14	341 653	353 161
Sum driftskostnad		781 343	755 307
Driftsresultat		150 957	167 438
Annen finansinntekt		9 176	3 769
Annen finanskostnad		-3 490	-1 150
Ordinært resultat før skattekostnad		156 643	170 057
Skattekostnad på ordinært resultat	4	37 133	38 523
Årsresultat		119 510	131 534
Disponering (dekning) av årsresultatet			
Til utbytte	8	119 510	105 228
Overført til annen egenkapital	8	0	26 307
Sum disponering		119 510	131 534

Balanse pr. 31.12 (tall i 1 000)

Eiendeler	Note	2017	2016
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Fortrinnsrett tilbringertransport	7, 12	156 131	171 615
Sum immaterielle eiendeler		156 131	171 615
Varige anleggsmidler			
Varige driftsmidler	12	707 742	713 140
Investeringsprosjekter under utførelse	5	466 623	451 031
Sum varige driftsmidler		1 174 366	1 164 171
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		10	10
Sum finansielle anleggsmidler		10	10
Sum anleggsmidler		1 330 506	1 335 796
Omløpsmidler			
Forbruksmaterieell	10	22 353	22 080
Fordringer			
Kundefordringer	3	8 096	2 309
Andre kortsiktige fordringer		20	56
Sum fordringer		8 116	2 365
Bankinnskudd, kontanter o.l.	6	47 842	128 076
Sum omløpsmidler		78 311	152 520
Sum eiendeler		1 408 817	1 488 316

Balanse pr. 31.12 (tall i 1 000)

Egenkapital og gjeld	Note	2017	2016
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (400 000 aksjer á kr 1 000)	7, 8	400 000	400 000
Overkurs	8	292 468	292 468
Sum innskutt egenkapital		692 468	692 468
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	8	25 025	78 802
Sum opptjent egenkapital		25 025	78 802
Sum egenkapital		717 493	771 270
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	11	301 124	225 475
Utsatt skatt	4	31 958	59 870
Sum avsetning for forpliktelser		333 083	285 344
Kortsiktig gjeld			
Trekkfasilitet	9	55 000	0
Leverandørgjeld		56 623	206 387
Betalbar skatt	4	51 449	51 528
Skyldige offentlige avgifter		18 731	16 917
Utbytte		119 510	105 228
Annen kortsiktig gjeld		56 928	51 642
Sum kortsiktig gjeld		358 241	431 701
Sum gjeld		691 324	717 046
Sum egenkapital og gjeld		1 408 817	1 488 316

Kontantstrømoppstilling (tall i 1 000)

	2017	2016
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Resultat før skattekostnad	156 643	170 057
Periodens betalte skatt	-51 528	-68 373
Avskrivninger	147 644	116 219
Endring i varelager	-274	1 385
Endring i kundefordringer	-5 787	5 300
Endring i leverandørgjeld	-149 763	156 000
Endring i andre tidsavgrensningsposter	15 413	-144 369
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	112 348	236 220
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	142 355	110 284
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-142 355	-110 284
Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
Innbetalinger ved opptak av annen gjeld (korts./langs.)	55 000	
Utbetalinger av utbytte	-105 228	-180 651
Netto kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter	-50 228	-180 651
Netto kontantstrøm for perioden	-80 234	-54 715
Konter og kontantekvivalenter ved periodens begynnelse	128 076	182 791
Konter og kontantekvivalenter ved periodens slutt	47 842	128 076
Denne består av:		
Bankinnskudd m.v.	47 842	128 076

Note 1 Driftsinntekter (tall i 1 000)

	2017	2016
Billettinntekter	913 358	906 172
Inntekter ved utleie av reklameplass	16 268	14 402
Andre driftsinntekter	2 674	2 171
Sum	932 300	922 745

Note 2 Lederlønnserklæring og godtgjørelse til styret og ledende ansatte

Styret i Flytoget skal i henhold til selskapets vedtekter hvert år legge frem for den ordinære generalforsamlingen en lederlønnserklæring over styrets retningslinjer for lederlønnfastsettelsen.

Selskapets lederlønnspolitik

Styret i Flytoget er opptatt av at selskapet tilbyr konkurransedyktige vilkår, slik at selskapet tiltrekker seg og beholder dyktige medarbeidere. Retningslinjene for lederlønnfastsettelse for statlige selskaper er nedfelt i «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel.»

Ledende ansatte defineres som administrerende direktør og ansatte som er medlem av Flytogets ledergruppe på midlertidig eller permanent basis. Lederlønninger i Flytoget fastsettes etter følgende hovedprinsipper:

- Selskapet skal tiltrekke seg og beholde gode ledere. Lederlønninger skal være konkurransedyktige, men ikke lønnsledende. Det skal utvises moderasjon i fastsettelsen og justeringer av lederlønninger. Lønningene (summen av fast godtgjørelse som mottas) skal normalt ligge rundt gjennomsnittet av lederlønninger for tilsvarende ledere i sammenlignbare virksomheter. Lederlønninger skal bidra til verdiskapning i selskapet.

Kompensasjonsutvalg

Flytoget har et særskilt kompensasjonsutvalg hvis mandat er:

- å drøfte og fremme forslag til styret om retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte, samt å forberede styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i henhold til kravene i allmennaksjeloven § 6-16a.
- å forberede saker til styret som gjelder ansettelsesforhold, avlønning og eventuelt sluttvederlag til administrerende direktør.
- å godkjenne innstilling fra administrerende direktør i saker som gjelder ansettelsesforhold, avlønning og eventuelt sluttvederlag

til ledende ansatte. Administrerende direktør skal alltid drøfte behandling av selskapsledelsens individuelle betingelser med kompensasjonsutvalget.

- å drøfte med administrerende direktør, før dennes fremleggelse for styrets behandling, prinsipielle spørsmål knyttet til lønnsnivå, resultatlønnordning, pensjonssystem/-vilkår, ansettelsesavtaler og lignende samt øvrige forhold tilknyttet kompensasjon i selskapet som er av uvanlig art eller innebærer merrisiko.
- å vurdere bonusmodell og innslagspunkter for ledere og medarbeidere før dette fremlegges og godkjennes av styret.

Hovedprinsippene i selskapets lederlønnspolitik

Fastlønn skal være hovedelementet i ledernes lønn. I tillegg til fastlønn mottar ledende ansatte tilleggsytelser. Nedenfor kommenteres de enkelte ytelser som benyttes spesifikt.

Fastlønn

Fastlønnen skal være hoveddelen av lederlønnen. Det er av styret ikke satt noen øvre eller nedre beløpmessige begrensninger for fastsettelse av fastlønn for ledende ansatte i selskapet for kommende regnskapsår. Flytoget skal ikke være lønnsledende, men ha konkurransedyktige lønninger. Den årlige lederlønnjusteringen pr. 1. april 2017 var 1,4 %, ett prosentpoeng lavere enn resten av selskapets ansatte (2,4%).

Årlige bonusavtaler

Selskapet har i mange år praktisert bonusordninger for ledere og ansatte som et virkemiddel for nå forretningsmessige mål. De årlige bonusavtalene for ledende ansatte har en maksimal utbetaling tilsvarende tre måneders lønn inkl. feriepenger. Måltallene for bonus er basert på finansielle og operasjonelle kriterier. Bonus betraktes ikke som en del av den faste kompensasjonen. For 2017 inneholdt bonusmodellen to uavhengige mål med tilhørende kriterier. Kundetilfredshet (KTI) utgjorde 50 % av bonusen og målet var 96 %. →

Årsresultat før skatt var satt til to ulike nivåer, som hver for seg utgjorde 25 % av bonusoppnåelse. Innslagspunktene var henholdsvis oppnådd budsjettert årsresultat før skatt inklusive bonuskostnad og budsjettert årsresultat før skatt pluss 20 % inklusive bonuskostnad. For 2017 utbetales 100 % av oppnåelig bonus.

For 2018 endres bonusordningen, ved å skille mellom en kollektiv ordning for alle ansatte og en individuell ordning for medlemmer av ledergruppen. Bonusmålene i den kollektive ordningen er: Antall passasjerer, resultat før skatt, kundetilfredshet og sykefravær, mens målene i ledergruppens bonusmodell består av overordnede finansielle mål for selskapet og individuelle mål som den enkelte avdelingsleder er ansvarlig for. Budsjett danner utgangspunkt for bonusmålene, Endringen innebærer en økning av antall mål som skal bidra til en mer helhetlig målstyring. Målene samt innslagspunktene for adm. dir. besluttet av styret årlig etter behandling i kompensasjonsutvalget.

Andre godtgjørelser

Ytterligere variable elementer for ledende ansatte inkluderer ordning med fast kjøregodtgjørelse/firmabil, aviser, mobiltelefon og eventuell dekning av utgifter til bredbåndskommunikasjon i samsvar med etablerte retningslinjer for ansatte.

Forsikring

Ledende ansatte har samme personalforsikringer som øvrige ansatte. For ledergruppen var det tegnet en utvidet forsikring på gruppelev/sykdom, som ble avvirket pr. 1.1.18.

Lønnskostnader (tall i 1 000)	2017	2016
Lønninger	209 966	213 873
Folketrygdavgift	34 401	33 885
Pensjonskostnader	36 822	29 925
Andre ytelser, inkl styrehonorar	10 857	8 245
Lønnskostnader	292 046	285 928
Gjennomsnittlig antall årsverk	312	324

Pensjonsordninger

Alle medarbeidere er kollektivt medlem av tjenestepensjonsordningen i Statens pensjonskasse.

Pensjonsgrunnlaget (pensjonsgivende inntekt) er begrenset opp til 12G. En ledende ansatt har en avtale om pensjonsdekning utover 12G, i henhold til avtale inngått i 2005.

Oppsigelsestid

Administrerende direktør har avtale om gjensidig oppsigelse i seks måneder, øvrige ledende ansatte har tre måneders oppsigelse.

Etterlønsordninger

Dersom selskapet sier opp ansettelsesforholdet med administrerende direktør gjelder seks måneders etterlønn basert på grunnlønn dersom styret tar initiativ til opphør av ansettelsesforholdet. Etterlønn reduseres forholdsmessig med ny inntekt. Øvrige ledelse og ledende ansatte har ikke avtalefestet etterlønsordninger.

Tildeling av aksjer

Flytoget er i sin helhet eid av Nærings- og fiskeridepartementet. Aksjetildeling er således ikke aktuelt.

Lederlønspolitikken ført i 2017

Lederlønspolitikken, som har vært ført i 2017, er i henhold til «Retningslinjer for lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i foretak og selskaper med statlig eierandel» fastsatt av NFD fra 13. februar 2015. ●

Note 2 fortsetter Lederlønsklæring og godtgjørelse til styret og ledende ansatte (tall i 1 000)

Godtgjørelse til ledende ansatte og styret					
Ansatt	Tittel	Lønn inkl. feriepenger	Bonus utbetalt 2017 ***	Pensjonskostnad	Annen godtgjørelse
Philipp Engedal	Administrerende direktør	1 973	0	462	250
Hans Kristensen	Driftsdirektør	1 578	190	488	196
Eva Sørby Bråten	Økonomidirektør	1 437	173	453	152
Thomas Berntsen	Teknisk direktør	1 234	150	369	144
Kari Skybak	Direktør HR	1 480	180	487	159
Nicolai Bryde *	Kommersiell direktør	277	0	93	2
Toril Dyrkorn **	IT og utviklingssjef	1 255	102	368	10
Åge Pedersen **	Administrasjonssjef	1 135	91	413	157
Lena Angela Nesteby **	Merkevare- og kommunikasjonssjef	788	14	237	17
Sum		11 157	900	3 369	1 087

* Kommersiell direktør fra og med 9. oktober

** I ledergruppen fra og med 1. mars

*** Bonusbeløp faktisk utbetalt i 2017, opptjent i 2016

Styret	2017	2016
Styregodtgjørelse	1 274	1 198
Herav godtgjørelse til styrets leder	299	269
Fakturert honorar revisor (ekskl. mva)		
Lovpålagt revisjon	273	281
Revisjonsnær rådgivning	6	80

Note 3 Kundefordringer (tall i 1 000)

Kundefordringer	2017	2016
Avsatt for usikkerhet i kundefordringer 31.12.	150	150
Årets konstaterte tap	447	273
Innkomet på tidligere avskrevne fordringer	0	0
Årets tap på kundefordringer	447	273

Note 4 Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel (tall i 1 000)

	Endring	2017	2016
Midlertidige forskjeller som inngår i grunnlaget for utsatt skatt/skattefordel			
Driftsmidler		443 224	478 082
Kundefordringer		-150	-150
Pensjonsforpliktelser		-301 125	-225 475
Avsetninger		-3 000	-3 000
Netto midlertidige forskjeller		138 950	249 457
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel i balansen	-110 508	138 950	249 457
Utsatt skattefordel/utsatt skatt	-27 911	31 958	59 870
Ikke oppført utsatt skattefordel		0	0
Utsatt skatt/ skattefordel i regnskapet	-27 911	31 958	59 870
Herav pensjonsforpliktelse direkte mot EK	-67 373	-257 395	-190 023
Herav utsatt skatt direkte mot EK	-13 595	-59 201	-45 605
Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt			
Resultat før skattekostnad		156 643	170 057
Endring i forskjeller som ikke skal inngå i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel		0	0
Permanente forskjeller		14 591	1 613
Grunnlag for årets skattekostnad		171 234	171 670
Endring i forskjeller som inngår i grunnlag for utsatt skatt/skattefordel		43 135	34 443
Grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet		214 369	206 113
Skattepliktig inntekt (grunnlag for betalbar skatt i balansen)		214 369	206 113

Note 4 fortsetter Beregning av utsatt skatt/utsatt skattefordel og endring i utsatt skatt/utsatt skattefordel (tall i 1 000)

Fordeling av skattekostnaden		
Betalbar skatt (24% av grunnlag for betalbar skatt i resultatregnskapet)	51 449	51 528
For mye, for lite avsatt i fjor	0	0
Sum betalbar skatt	51 449	51 528
Endring i utsatt skatt/skattefordel	-10 352	-8 611
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	-3 963	-4 395
Skattekostnad (24% av grunnlag for årets skattekostnad)	37 133	38 523

Avstemming av årets skattekostnad		
Regnskapsmessig resultat før skattekostnad	156 643	170 057
Beregnet skatt 24%	37 594	42 514
Skattekostnad i resultatregnskapet	37 133	38 523
Differanse	-462	-3 992

Differansen består av følgende:

24% av permanente forskjeller	3 502	403
Endring i utsatt skatt/skattefordel som følge av endret skattesats	-3 963	-4 395
Sum forklart differanse	-462	-3 992

Betalbar skatt i balansen		
Betalbar skatt i skattekostnaden	51 449	51 528
Betalbar skatt i balansen	51 449	51 528

Note 5 Investeringsprosjekter under utførelse (tall i 1 000)

	2017	2016
Anskaffelseskost 01.01	451 032	236 092
Forskuddsbetaling nye flytog	49 863	162 891
Tilgang	92 492	110 284
Nedskrivning	-1 884	-2 693
Ferdigstilte investeringsprosjekter overført til varige driftsmidler	-124 879	-55 542
Anskaffelseskost 31.12	466 624	451 032

Note 6 Bankinnskudd (tall i 1 000)

	2017	2016
Bankinnskudd, kontanter o.l	47 842	128 076
Herav bundne skattetrekkmidler 9,3 MNOK		

Note 7 Nærstående parter

Flytoget AS har definert Nærings- og fiskeridepartementet (eier), Samferdselsdepartementet, Mantena AS (tidligere datterselskap i NSB AS), Bane NOR SF og Jernbanedirektoratet som nærstående parter.

Samferdselsdepartementet og Flytoget har en trafikkeringsavtale om tilbringertransport på strekningen mellom Oslo lufthavn og Asker. Bane NOR innkrever kjøreveisavgift, som belastes i henhold til bruk av infrastrukturen. Det er i 2017 innført ytelsesordning som stiller krav til alle aktører som benytter infrastrukturen hvor den som påfører den annen part et driftsavvik, må kompensere for dette.

Flytoget har avtale med Bane NOR Energi om strømleveranser. All elektrisitet til togframføring og for strømforsyning til hele det elektrifiserte nasjonale jernbanenettet anskaffes av Bane NOR Energi, som er forretningsenhet i BANE NOR.

Driftspausebasert vedlikehold av flytogene, inklusiv tilgang til verkstedinfrastruktur, utføres av Mantena til markedsmessige betingelser. ●

Transaksjoner (tall i 1 000)	2017	2016
Inntekter		
Bane NOR	728	
Jernbanedirektoratet	2 476	1 135
Kostnader		
Bane NOR	118 573	107 327
Jernbanedirektoratet	154	
Mantena	59 590	66 887

Inntekter Jernbanedirektoratet 2017 tilsvare inntekter Jernbaneløst 2016

Kostnader Bane NOR 2017 tilsvare kostnader Jernbaneløst 2016

Kostnader Mantena 2017 tilsvare kostnader NSB Konsern 2016

Note 8 Egenkapital (tall i 1 000)

	Aksjekapital	Overkursfond	Aktuariell gevinst og tap pensjonsmidler (etter skatt)	Øvrig annen egenkapital	Sum annen egenkapital	Sum egenkapital
Pr. 31.12.2016	400 000	292 468	-144 417	223 219	78 802	771 270
Årets resultater				119 510	119 510	
Utbytte				-119 510	-119 510	
Årets aktuarielle gevinst og tap på pensjonsmidler etter skatt			-53 777		-53 777	
Pr. 31.12.2017	400 000	292 468	-198 194	223 219	25 025	717 493

Aksjekapital er på 400 000 000 kroner fordelt på 400 000 aksjer pålydende 1000 kroner. Alle aksjene eies av staten v/Nærings- og fiskeridepartementet

Note 9 Rentebærende gjeld, forfallsstruktur og sikkerhetsstillelser

Selskapet har en ubenyttet kassekreditt på 25 MNOK pr 31.12.2017. Selskapet etablerte i 2016 en revolverende langsiktig trekkfasilitet på 250 MNOK. Pr. 31.12.17 var fasiliteten opptrukket med 55 MNOK.

Finansielle covenants for trekkfasiliteten er:

- Låntakers netto rentebærende gjeld/EBITDA skal være <3,5.
- Låntakers egenkapital skal være > 30 %.

Valutaterminkontrakter

Selskapet inngikk 15.04.2015 kontrakt om kjøp av 8 nye flytog. Kjøpesum er i EUR og selskapet sikret denne valutarisikoen i 2015 ved

inngåelse av euroterminer som tilsvare investeringen i EUR.

Som følge av endringer i kontraktens betalingsplan, er terminenes forfallsdatoer endret i henhold til dette.

Selskapet bruker terminkontrakter på utenlandsk valuta for å sikre selskapets kontantstrømmer tilknyttet kjøp av nye flytog (kontantstrømsikring). Regnskapsmessig klassifiseres terminkontraktene som sikringsinstrumenter.

Det skal betales 56,3 MEUR på togkontrakten i perioden juni 2018 – september 2019. Beløpene er sikret med EUR-terminer tilsvarende 506,3 MNOK. Pr. 31.12.17 er markedsverdien av sikringen 51,9 MNOK. ●

Note 9 fortsetter Rentebærende gjeld, forfallsstruktur og sikkerhetsstillelser

Produkt	Markedsverdi	Val.	Kjøpt	Val.	Solgt	Handelsdato	Forfallsdato
Termin	2 627 684	EUR	2 531 000	NOK	22 238 378	21.12.2017	04.06.2018
Termin	2 590 479	EUR	2 531 000	NOK	22 323 420	21.12.2017	06.08.2018
Termin	2 568 206	EUR	2 531 000	NOK	22 397 072	21.12.2017	08.10.2018
Termin	2 554 791	EUR	2 531 000	NOK	22 457 310	21.12.2017	10.12.2018
Termin	649 202	EUR	2 531 000	NOK	24 420 354	21.12.2017	17.04.2019
Termin	769 424	EUR	2 531 000	NOK	24 331 769	21.12.2017	20.05.2019
Termin	9 315 800	EUR	9 445 199	NOK	84 435 356	21.12.2017	11.06.2019
Termin	7 365 969	EUR	7 593 000	NOK	68 000 630	21.12.2017	11.06.2019
Termin	2 480 886	EUR	2 531 000	NOK	22 644 098	21.12.2017	14.06.2019
Termin	3 682 225	EUR	3 796 500	NOK	34 049 290	21.12.2017	17.07.2019
Termin	3 741 451	EUR	3 796 500	NOK	34 009 427	21.12.2017	02.08.2019
Termin	2 466 966	EUR	2 531 000	NOK	22 708 132	21.12.2017	12.08.2019
Termin	3 700 828	EUR	3 796 500	NOK	34 066 754	21.12.2017	16.08.2019
Termin	3 689 059	EUR	3 796 500	NOK	34 100 163	21.12.2017	02.09.2019
Termin	3 673 873	EUR	3 796 500	NOK	34 141 545	21.12.2017	25.09.2019
Sum	51 876 843		56 268 699		506 323 697		

Note 10 Forbruksmaterieell (tall i 1000)

	2017	2016
Reservedeler	22 353	22 080

Note 11 Pensjoner

Flytoget AS er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon, og selskapet har slik pensjonsordning som oppfyller kravene etter denne loven.

Selskapet har kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte i Statens Pensjonskasse (SPK). Pensjonsordningen omfatter ytelser etter lov om Statens Pensjonskasse. Ytelsene er alders-, uføre-, ektefelle- og barnepensjon. Selskapet betaler premien i sin helhet.

Pensjonsordningen omfatter 332 ansatte og 54 pensjonister pr. 31.12.2017.

Pensjonsordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser, som i hovedsak bestemmes av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Utbetaling av pensjoner er garantert av staten.

Premiefastsettelsen skjer etter aktuarielle prinsipper. Forutsetningen er at innbetalt premie skal dekke den til enhver tid opptjente pensjonsrettighet. Ordningen er imidlertid ikke fondsbasert. Ved premieberegningen gjøres likevel fradrag for avkastning på simulerte fondsmidler (fordring på staten/"fiktivt fond") tilsvarende forpliktelsen som om midlene var plassert i langsiktige statsobligasjoner.

Flytoget AS har avtalefestet førtidspensjon (AFP) fra fylte 62 år for alle ansatte som ikke har avtale om pensjonering ved oppnådd særskilt aldersgrense og som oppfyller kravene til tjenestetid. En ansatt har avtale om pensjonsgrunnlag på lønn også utover 12 G. Forpliktelsene knyttet til dette er dekket gjennom et forsikringselskap.

Avsetning for fremtidige ytelser til ansatte inkluderer forpliktelse vedrørende risikodekning for engangsutbetaling ved "Loss of license". Flytogførere har avtalefestet rett til engangsutbetaling av inntil elleve ganger folketrygdens grunnbeløp ved tap av bevilgning til å føre tog grunnet medisinske forhold. Årlig kostnad og beregnet forpliktelse er aktuarberegnet basert på gjennomsnittlig gjenværende opptjeningsstid for flytogførere. Ordningen er regnskapsført sammen med og etter samme regnskapsprinsipper som gjelder for selskapets pensjonsforpliktelser, herunder estimatavvik. Øvrige beregnings-tekniske forutsetninger tilsvare dem som er benyttet for selskapets pensjonsordninger. Det ble ikke utbetalt "Loss of licence" til flytogførere i 2017. ●

Pensjonskostnad (tall i 1 000)	2017	2016
Kostnad knyttet til inneværende periodes pensjonsopptjening (current service and administration costs)	31 029	25 865
Rente på forpliktelse	12 567	10 503
Brutto pensjonskostnad	43 596	36 369
Forventet avkastning på pensjonsmidler	-7 869	-7 466
Netto pensjonskostnad før arbeidsgiveravgift	35 728	28 903
Periodisert arbeidsgiveravgift	5 038	4 075
Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	40 765	32 978

Note 11 fortsetter Pensjoner (tall i 1 000)

Pensjonskostnad (tall i 1 000)	2017	2016
Avstemming av pensjonsordningenes finansierte status mot beløp i balansen:		
Bevegelser pensjonsforpliktelse (DBO)		
DBO ved periodens begynnelse	490 442	393 976
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	30 784	24 781
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	12 567	10 503
Aktuarielt tap/(gevinst)	65 210	66 753
Pensjonsutbetalinger	-8 179	-5 571
DBO ved periodens slutt	590 824	490 442
Bevegelser pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	292 831	268 995
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	7 869	7 466
Aktuarielt (tap)/gevinst	6 163	1 345
Administrasjonskostnader	-674	-655
Innbetaling	28 473	21 250
Pensjonsutbetalinger	-8 179	-5 571
Pensjonsmidler ved periodens slutt	326 483	292 831
Bevegelser pensjonsforpliktelser		
Nåverdi av usikrede pensjonsforpliktelser	4 144	4 244
Nåverdi av fondsbaserte pensjonsforpliktelser	586 252	486 199
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-326 483	-292 831
Periodisert arbeidsgiveravgift	37 212	27 863
Netto pensjonsforpliktelser	301 124	225 475
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01	225 475	142 603
Mottatt innskudd/utbetaling av pensjoner	-32 488	-24 247
Netto pensjonskostnad innregnet i resultatregnskapet	40 765	32 978
Endringer i estimatavvik regnskapsført direkte mot egenkapitalen	67 373	74 140
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12	301 125	225 475
Egenkapital belastninger		
Akkumulerte estimatavvik 01.01	190 023	115 883
Årets endring	67 373	74 140
Akkumulerte estimatavvik 31.12	257 395	190 023

Note 11 fortsetter Pensjoner (tall i 1 000)

Pensjonskostnad (tall i 1 000)	2017	2016
Økonomiske forutsetninger		
Diskonteringsrente	2,40 %	2,60 %
Forventet lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet pensjonsøkning	1,50 %	1,50 %
Forventet avkastning på fondsmidler	2,40 %	2,60 %
Arbeidsgiveravgift		
Uttakstilbøyelighet AFP	87% / 80% / 75%	98% / 85% / 75%
Turnoverfaktorer førere og funksjonærer / verter / over 50 år	5% / 10% / 1%	5% / 10% / 1%
Erfaringsmessige estimatendringer og avvik fra forutsetninger		
Brutto pensjonsforpliktelse	590 824	490 442
Estimatavvik vedr. brutto pensjonsforpliktelse i % (reduksjon)/økning	-17 %	-20 %
Pensjonsmidler	326 483	292 831
Estimatavvik vedr. pensjonsmidler i % (reduksjon)/økning	10 %	8 %
Sensitivitetsanalyse		
Utført sensitivitetsanalyse viser at dersom diskonteringsrenten / lønnsvekst / pensjons - og G-regulering økes / reduseres med 0,5% øker / reduseres periodens netto pensjonskostnad for 2017 og netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.2017 med (ekskl. arbeidsgiveravgift):		
	2017	
Netto pensjonsforpliktelse: økning/(reduksjon)	-0,5 %	+0,5 %
Endring i diskonteringsrenten	55 305	-47 867
Endring i lønnsvekst	-24 460	25 628
Endring i pensjonsregulering / G-regulering (netto)	-24 952	26 242
Netto pensjonskostnad	-0,5 %	+0,5 %
Endring i diskonteringsrenten	3 863	-3 278
Endring i lønnsvekst	-2 295	2 430
Endring i pensjonsregulering / G-regulering (netto)	-1 134	1 111

Note 12 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler (tall i 1 000)

	IT, maskiner, innredning	Togmateriell	Påkostning, leide lokaler m.m	Fortrinnsrett tilbringer- transport	Sum 2017	Sum 2016
Anskaffelseskost 01.01	152 628	1 792 269	13 504	412 404	2 370 805	2 345 807
Tilgang kjøpte driftsmidler	102 641	17 914	4 323	0	124 878	55 541
Avgang	-33 519	-7 202	0	0	-40 721	-30 030
Nedskrivning	-531	-196			-727	-513
Anskaffelseskost 31.12	221 219	1 802 785	17 827	412 404	2 454 235	2 370 805
Akk.avskr, nedskr, og rev.nedskr. 01.01	95 553	1 143 145	6 562	240 789	1 486 049	1 403 067
Akkumulerte avskrivninger 31.12	109 072	1 215 270	9 747	256 273	1 590 362	1 486 049
Akkumulerte avskr. avgang	-33 519	-7 202	0	0	-40 721	-30 030
Akkumulerte avskr. nedgang	-531	-196			-727	-513
Balanseført verdi pr. 31.12	112 147	587 515	8 080	156 131	863 873	884 756
Årets avskrivninger	47 038	79 327	3 184	15 484	145 033	113 012
Økonomisk levetid	3-8 år	3-30 år	3-10 år	15 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		

Note 13 Leieforhold (tall i 1 000)

Selskapet har følgende leieavtaler klassifisert som operasjonelle leieavtaler

Leieavtaler	Gjenstående varighet leieforhold pr. 31.12.2017	Kostnad 2017	Kostnad 2016
Lokaler Drammen stasjon	4 år	214	207
Lokaler Lodalen	2 år	976	968
Lokaler Biskop Gunnerus' gt. 14	2 år	7 881	8 140

Note 14 Annen driftskostnad (tall i 1 000)

	2017	2016
Drifts- og vedlikeholdskostnader	179 265	171 547
Kjøreveisavgift	98 445	85 189
Salg og markedsføring	31 515	51 252
Administrasjonskostnader	32 428	45 172
Driftskostnader totalt	341 653	353 160

Beløpene er ekskl. merverdiavgift

Erklæring fra styret og administrerende direktør

Styret og administrerende direktør bekrefter at årsregnskapet, etter vår beste overbevisning, er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandarder og at opplysningene i regnskapet gir et rettviseende bilde av Flytogets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Styret og administrerende direktør bekrefter også at årsberetningen gir en rettviseende oversikt over utviklingen, resultatet samt stillingen og usikkerhetsfaktorer selskapet står overfor. ●

Til generalforsamlingen i Flytoget AS

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Flytoget AS' årsregnskap som viser et overskudd på kr 119 510 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar (under kapitlene «Fortid» og «Alltid»), og annen informasjon i årsrapporten, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

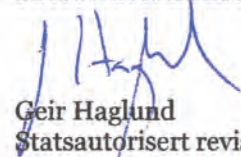
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Oslo, 22. mars 2018

PricewaterhouseCoopers AS

Geir Haglund
Statsautorisert revisor

(3)

Eierstyring og selskapsledelse i Flytoget

Eierstyring og selskapsledelse i Flytoget

Flytogets prinsipper for eierstyring og selskapsledelse skal legge et godt grunnlag for bærekraftig verdiskapning og gode resultater for eier og bidra til troverdighet og tillit blant kunder, medarbeidere, samarbeidspartnere, andre interessenter og i samfunnet for øvrig.

Flytoget følger «Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse» for å sikre en høy standard på dialog og samspill mellom eier, styret og ledelsen av virksomheten. Hvordan ansvar og myndighet utøves mellom disse partene, er beskrevet i Flytogets policy for virksomhetsstyring med instruks for styret og administrerende direktør. I likhet med virksomhetsstyringspolicyen, er temaet eierstyring og selskapsledelse gjenstand for vurdering, diskusjon og årlig godkjenning i styret.

Flytogets kjerneverdier er entusiasme, innovasjon, effektivitet og pålitelighet. Disse verdiene skal kjennetegne Flytogets kultur, og sammen med visjon og forretningsidé, ligge til grunn for overordnede mål og strategier og prioriteringer.

Åpenhet, ansvarlighet og likebehandling skal prege bedriftskulturen, og underbygge tilliten til Flytoget både internt og eksternt. For å sikre en enhetlig, redelig og profesjonell opptreden, er det utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder for alle medarbeidere. De Etiske retningslinjene er godkjent av styret og er tilgjengelig på intranettsider, virksomhetsstyringssystemet, samt på flytoget.no.

Flytoget påvirker samfunnsutviklingen og ønsker å bidra til verdiskapning og god utnyttelse av fellesskapets sosiale og miljømessige ressurser i det området selskapet opererer i. Flytogets arbeid med bærekraft og samfunnsansvar er integrert i Flytogets styringssystemer og strategier.

Virksomhet

Flytogets samfunnsoppdrag er både å bidra til lønnsomhet for eier, Nærings- og fiskeridepartementet, og å sikre høy kollektivandel til Oslo lufthavn, og dermed bidra til å løse trafikkutfordringen og redusere påvirkning på miljø og klima. Flytoget ble etablert med mål om å sikre 50 prosent kollektivandel til Oslo lufthavn. Dette målet er for lengst oppnådd og er nå økt til 75 prosent kollektivandel innen 2030. Flytogets formålparagraf er endret 25. november 2015 til:

«Selskapets formål er å drive togtrafikk, samt investeringer, finansplasseringer og tjenesteyting i tilknytning til dette».

Flytoget driver virksomheten i tråd med formålparagrafen. Selskapet utarbeider årlige mål og strategier for de ulike deler av virksomheten. Flytoget har en trafikkavtale med Samferdselsdepartementet om å frakte passasjerer til flyplassen på strekningen Asker – Oslo lufthavn. Avtalen har gyldighet ut januar 2028.

Selskapskapital og utbytte

Selskapets styreinstruks gir styret i Flytoget et ansvar for å sørge for at Flytogets egenkapital til enhver tid er på et forsvarlig nivå, og varsle generalforsamlingen om så ikke er tilfelle. Flytoget har gjennom flere år opparbeidet en sterk balanse, som gjør selskapet i stand til å møte fremtidige investeringer og produktforbedringer.

Styret har løpende dialog med eier om utbyttepolitikk i selskapet basert på inntjening og investeringsbehov.

Som statsaksjeselskap følges særreglene som blant annet innebærer at generalforsamlingen ikke er bundet av styrets forslag til utbytte. Videre fører Riksrevisjonen kontroll med forvaltningen av Statens eierinteresse i selskapet.

Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående

Flytoget er et 100 prosent statlig eiet selskap underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Retningslinjer for transaksjoner med nærstående parter er nedfelt i styreinstruksen og i etiske retningslinjer.

Fri omsettelighet

Ettersom Flytoget kun har én eier, er det ikke nedfelt i vedtektene at aksjene er fritt omsettelige.

Generalforsamling

Generalforsamlingen i Flytoget gjennomføres i henhold til aksjelovens kapittel 20. Det er næringsministeren som er selskapets generalforsamling. →

Valgkomité

Flytoget har ingen valgkomité ettersom styret velges av henholdsvis eier og medarbeidere.

Bedriftsforsamling og styre, sammensetning og uavhengighet

Flytoget har ikke bedriftsforsamling. Det er derfor tre ansattrepresen-
tanter i styret, samt fem eksterne medlemmer, som velges av general-
forsamlingen. De aksjonærvalgte medlemmene velges for en periode
på to år, og de er alle uavhengige av selskapets daglige ledelse. Det
utpekes en nestleder.

Styret skal til enhver tid være kjennetegnet av nødvendig kompe-
tanse, kapasitet og mangfold for å utføre sine oppgaver. Informasjon
om styrets medlemmer finnes på flytoget.no. Flytoget bidrar til at
styrets kompetanse videreutvikles kontinuerlig med fokus på aktuelle
tema.

Styrets ansvar og arbeid

Norsk selskapslovgivning og anbefalinger fra NUES fastlegger at
styrets oppgaver omfatter den overordnede forvaltning og kontroll
av selskapet. Styret har ansvar for at Flytogets policy for virksom-
hetsstyring med instruks for styret og administrerende direktør, blir
utarbeidet og godkjent.

Virksomhetsstyring

Flytogets virksomhetsstyring har som formål å bidra til utøvelse av
god Eierstyring og selskapsledelse gjennom å sikre:

- Skriftlig dokumenterte arbeidsmetoder som ivaretar valgt retning
og etterlevelse av krav.
- Oversiktlig og tilgjengelig system for å tilpasse Flytoget til
endringer i krav og rammebetingelser, og til å benytte ny kunn-
skap og nye erfaringer til å sikre kontinuerlig forbedring.
«Flytoboka» med policyer, prosedyrer og håndbøker ivaretar
oppfølging av alle gjeldende interne og eksterne krav. Adminis-
trerende direktør er eier av «Flytoboka» og har det overordnede
ansvaret for å følge opp etterlevelse, oppdatering og utvikling. Styret
skal påse at policy for virksomhetsstyring med instruks for styret og
administrerende direktør oppdateres årlig. Styret vedtar mot slutten
av hvert år en plan for styremøter kommende år hvor hovedtema for

hvert styremøte er spesifisert. Årsplanen omhandler styrets hoved-
oppgaver med vekt på mål, strategi, organisering og kontroll av
selskapet.

I tillegg skal «Flytoboka» gi en helhetlig beskrivelse av vedtatt
virksomhetsstyring. Policy for virksomhetsstyring, etiske retnings-
linjer, prosedyre fullmakter og prosedyre virksomhetsstyring gir
premisser for øvrige policyer og prosedyrer.

Risikostyring

Flytogets risikostyring skal bidra til å trygge selskapets verdiskaping
og vekst. Det er et mål at risikovurderinger skal gi et helhetlig bilde
av risiki knyttet både til endringer i eksterne rammer, samt til intern
drift og utvikling av virksomheten.

Flytoget gjennomfører årlig en samlet risikovurdering av
virksomheten. Denne tar for seg Flytogets totale risikobilde sett
fra et forretningsmessig perspektiv. Hensikten er å kartlegge risiki
av strategisk, finansiell, operasjonell og omdømmemessig karakter.
Flytoget følger systematisk opp avdekkede, overordnede risiki.

Internkontroll

Det foreligger revisjonsprogrammer for revisjon av virksomhets-
styringen i selskapet. Disse gjennomføres enten som rene interne
prosesser eller også med bistand av ekstern ekspertise.

Det er ulike krav til revisjonsfrekvens for alle aktuelle virksom-
hetsområder. Styret blir forelagt resultater av gjeldende revisjoner.
Ledelsen gjennomgår alle sider ved virksomhetsstyringssystemet i
den årlige «Ledelsens gjennomgåelse» og styret gjennomgår årlig
selskapets risikostyring og internkontroll.

Godtgjørelse til styret

Godtgjørelse til styret fastsettes av eier i generalforsamlingen. Sty-
rets godtgjørelse er resultatavhengig og det er ikke utstedt opsjoner
til styremedlemmer. Årlig godtgjørelse til styret fremgår av noter til
regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte og styret

Styret fastsetter årlig administrerende direktørs betingelser.

Selskapets policy for kompensasjon til ledende medarbeidere er i
henhold til retningslinjer fra Nærings- og fiskeridepartementet.
Selskapet har et kompensasjonsutvalg bestående av to eiervalgte
styremedlemmer og ett ansattvalgt styremedlem. HR-direktør er
sekretær i kompensasjonsutvalget. Det vises for øvrig til note 2 «Le-
derlønnsklæring og godtgjørelse til styret og ledende ansatte».

Informasjon og kommunikasjon

Selskapet har kvartalsvise møter med eier hvor finansielle og ikke-fi-
nansielle resultater blir presentert sammen med annen relevant
informasjon. Kvartalsresultatene publiseres på flytoget.no. Flytoget
jobber for å møte informasjonsbehovet til andre interessenter som
kunder, samarbeidspartnere, premissgivere og samfunnet for øvrig.
Dette skjer gjennom en målrettet interessentdialog og en integrert
årsrapportering.

Selskapsovertagelse

Flytoget er et selskap eiet av Nærings- og fiskeridepartementet og
har av den grunn ikke utarbeidet hovedprinsipper for hvordan sel-
skapet vil opptre ved eventuelle overtagelsestilbud.

Revisor

Revisor er til stede på styremøtet i forbindelse med avleggelse av
årsregnskapet hvor også brev fra revisor blir gjennomgått. Styret har
i samme møte en egen samtale med revisor uten at administrasjonen
er til stede. Revisor møter på generalforsamlingen.

Samlet godtgjørelse til revisor er beskrevet i note 2 til regnskapet.
Godtgjørelsen er fordelt på revisjon og andre tjenester. Selskapet er
bevisst på bruken av revisor til andre tjenester enn revisjon. ●

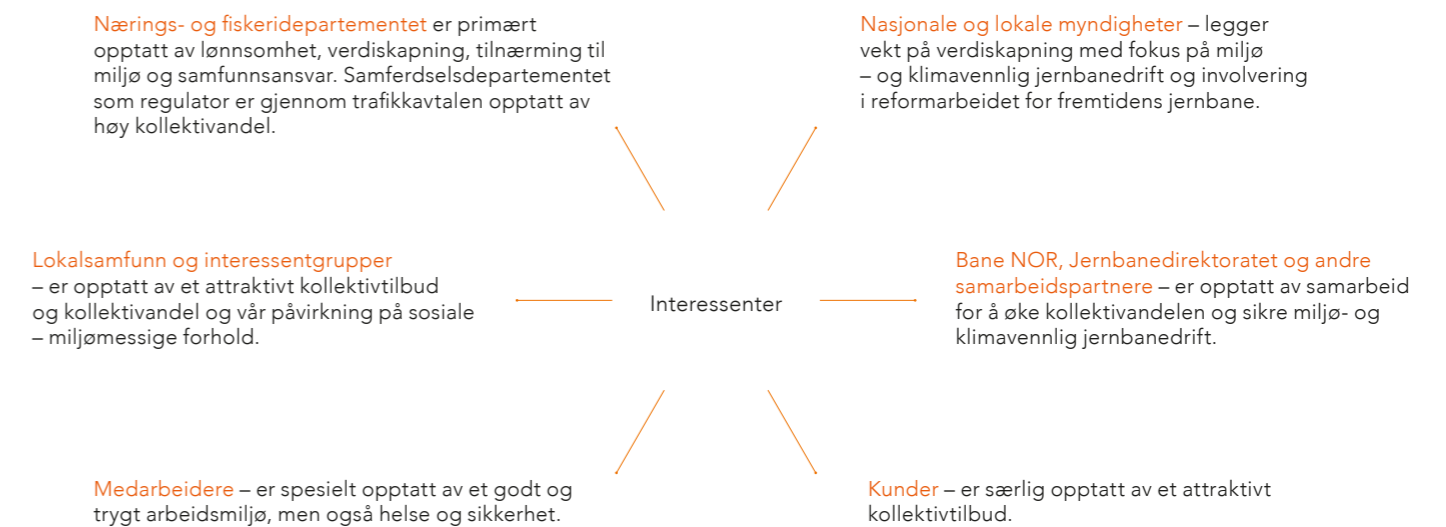
Kapittel 1 – Dialog og åpenhet

Flytoget jobber vi for å utvikle selskapets kommunikasjonsform slik at den til enhver tid møter informasjonsbehovet til alle interessenter. Det er viktig å forstå hvem våre nøkkelinteressenter er, og skjønne deres krav og forventninger. Gjennom åpenhet og en god dialog sikrer vi de rette tilbakemeldingene, mulighet til å kontinuerlig forbedre oss, bygge tillit og et godt omdømme.

Interessenter

Kartleggingen av interessentene og deres forventninger, som ble gjennomført i forbindelse med en vesentlighetsanalyse, tar utgangspunkt i en gjennomgang av den kontinuerlige dialogen med interessentgrupper og inkluderte møte med eier, myndigheter og samarbeidspartnere samt tilbakemeldinger fra kunder og medarbeidere. Andre kilder til informasjon var blant annet vurderinger av media og bransjerapporter. Du kan lese mer om våre interessenter og interessentdialogen på flytoget.no

Figur 1 Flytogets interessentgrupper

Rapportering

En del av Flytogets dialog med interessentene er ekstern rapportering om hvordan vi jobber med bærekraft. Fokus for denne rapporteringen skal være områder som er vesentlige for vår strategi- og måloppnåelse og interessentenes informasjonsbehov og beslutninger.

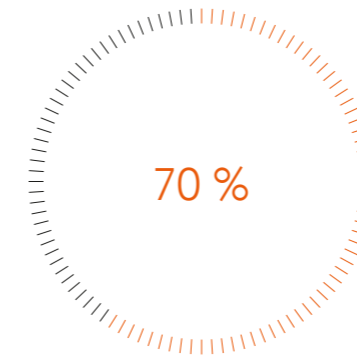
Flytogets rapportering om bærekraft for 2017 er i henhold til Global Reporting Initiatives - GRI G4 applikasjonsnivå 4. ●

Figur 1. Oversikt over Flytogets interessenter og hvilke aspekter de har vært mest opptatt av i dialogen med oss. Det er mer å lese om våre interessenter og interessentdialogen på flytoget.no

Kapittel 2 – Arv og miljø

Kollektivtransport er en viktig bidragsyter for å møte verdens klimautfordringer og Flytoget er seg bevisst dette ansvaret og ønsker å bidra sterkt til at de nasjonale og globale klimamålene nås.

Flytoget ble i 1998 etablert med mål om å bidra til 50 prosent kollektivandel til og fra Oslo lufthavn. Dette målet er for lengst oppnådd. I 2017 endte kollektivandelen på 70 prosent, dette er Europas høyeste kollektivandel til og fra en flyplass. Flytoget er fortsatt den største kollektivaktøren på strekningen til og fra Oslo lufthavn, og en sentral bidragsyter for å nå kollektivmålet på 75 prosent innen 2030.

I 2017 endte kollektivandelen på 70 prosent, dette er Europas høyeste kollektivandel til og fra en flyplass.

Bærekraftig utvikling

I kjernen av Flytogets virksomhet ligger et mål om å tilby det mest effektive og mest miljøvennlige transportalternativet til og fra Oslo lufthavn. Flytoget ønsker å fortsette å være en betydelig bidragsyter til en høyere kollektivandel gjennom å engasjere seg i utviklingen av fremtidens jernbane, arbeid for klima- og miljøbevissthet og felleskapets innsats for å legge til rette for god utnyttelse av samfunnets ressurser.

Våre prioriteringer

Det viktigste Flytoget gjør, er å legge forholdene best mulig til rette for de reisende slik at flere velger tog til og fra Oslo lufthavn, og ambisjonen for vår bærekraftsatsing er å bidra til å nå en høy kollektivandel.

Med utgangspunkt i Flytogets strategi er det gjennomført en vesentlighetsanalyse og vi har definert fem hovedområder som er av høy viktighet for våre interessenter, og som i tillegg er viktig for Flytogets måloppnåelse og evne til langsiktig verdiskapning.

Flytoget skal fortsette å være en sentral aktør på sitt påvirkningsområde innenfor bærekraftig utvikling gjennom følgende fem bærebjelker:

1. En pådriver for kollektivtransport
2. Miljøvennlig togdrift
3. Motiverte medarbeidere
4. Sikker reise
5. Etsiske normer

I bærekraftsrapporten beskriver vi for hver bærebjelke vårt hovedfokus, innsats, resultater og fremtidige mål og ambisjoner.

Vår vesentlighetsvurdering

Vesentlighetsvurderingen ble gjennomført i henhold til Global Reporting Initiatives (GRI) retningslinjer. En tverrfaglig gruppe medarbeidere, ledergruppen og styret i Flytoget har vært involvert i utarbeidelsen og forankringen av dette arbeidet.

For å kunne lykkes med en langsiktig verdiskapning, legges det ned et målbevisst arbeid med å integrere bærekraftambisjonene i selskapets virksomhetsstyring, overordnede strategi og handlingsplaner.

Førende for Flytogets bærekraftsarbeid er bærekraftsmålene til FN, FNs Global Compact og ILO-konvensjonene. Dette gjenfinnes spesielt i selskapets etiske retningslinjer for leverandører, interne etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

Interessenter

Kartleggingen av interessentene og deres forventninger, som ble gjennomført i forbindelse med vesentlighetsanalysen, tok utgangspunkt i en gjennomgang av den kontinuerlige dialogen med interessentgrupper og inkluderte møte med eier, myndigheter og samarbeidspartnere samt tilbakemeldinger fra kunder og medarbeidere. Andre kilder til informasjon var blant annet vurderinger av media og bransjerapporter. →

Rapportering

En del av Flytogets dialog med interessentene er ekstern rapportering om hvordan vi jobber med bærekraft. Fokus for denne rapporteringen skal være områder som er vesentlige for vår strategi- og måloppnåelse og interessentenes informasjonsbehov og beslutninger.

I Flytoget jobber vi for å utvikle vår kommunikasjonsform slik at den til enhver tid møter informasjonsbehovet til våre mange interessenter. Det er viktig å forstå hvem våre nøkkelinteressenter er, og skjønne deres krav og forventninger. Gjennom åpenhet og en god dialog sikrer vi de rette tilbakemeldingene, mulighet til å kontinuerlig forbedre oss, bygge tillit og et godt omdømme.

Flytoget som pådriver

Flytoget skal være en inspirasjon for utvikling av et kundefokustert og helhetlig kollektivtilbud. Vi skal samarbeide med aktører i og utenfor jernbanen med mål om et felles løft av kvaliteten i kollektivtilbudet.

Flytoget skal ha aktiv dialog med premissgivere som departementer og politikere for å dele kunnskap og fremme samfunnsnyttige ideer og løsninger. I denne dialogen skal Flytoget være en pådriver for økt kollektivandel, og jobbe for politisk støtte og vilje til å utvikle et fremtidig jernbanetilbud som møter kundenes behov og i tråd med samfunnets utvikling.

Å sørge for at de reisende velger å reise kollektivt til og fra Oslo lufthavn fremfor å kjøre egen bil, er viktig for å nå klimamålene. Det er nødvendig med en viss satsning både på vei og bane, og forholdene på selve flyplassen for busser og tog må optimaliseres, slik at kunden opplever kollektivtrafikken som det enkleste og mest effektive valget.

Videre arbeid

Flytoget vil kontinuerlig jobbe for å utvikle innovative løsninger for de reisende fremover. Økt fokus på utviklingen av en sømløs kundereise vil bli prioritert og i dette arbeidet vil videreføringen av Flytogets digitale kundereise være sentral.

Produksjonen av de åtte nye togsettene vil få fokus frem til innfasing i 2019. I tillegg jobbes det for å få en sjettede togavgangen pr time satt i drift fra Lysaker, Skøyen og Nationaltheatret i løpet av de nærmeste årene.

Flytoget vil fortsette å jobbe for en utvikling av rammevilkårene til fordel for et helhetlig kollektivtilbud og økt kollektivandel, dette gjennom å ta initiativ ovenfor politikerne for å dele sin kunnskap og engasjement.

I Flytoget jobber vi for å sikre at de reisende blir fraktet på en sikker, punktlig og ressurseffektiv måte, og i det daglige arbeidet har vi alltid fokus på å minimere vår klima- og miljøpåvirkning. Flytogets miljøstyring er integrert i «Flytgboka» - Flytogets virksomhetsstyring.

Figur 2 Vesentlighetsanalyse for bærekraft

Figur 2 Vesentlighetsanalyse for bærekraft. Matrisen viser bærekraftsaspesktene som kom frem ved gjennomføringen av en vesentlighetsanalyse og konkretiserer prioriteringene knyttet til de fem hovedområdene. Alle aspektene i matrisen anses som viktige, men aspektene øverst i høyre hjørne er vurdert som de mest vesentlige.

Videre hovedfokus

Klimaeffektiv togoperasjon

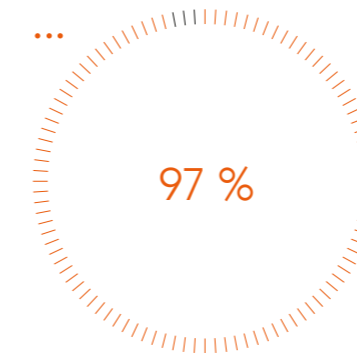
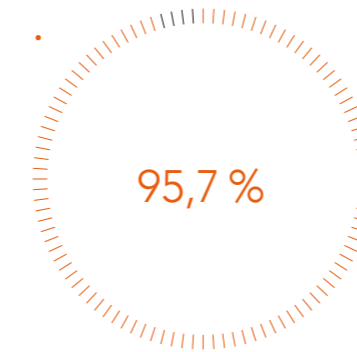
Flytoget skal kontinuerlig tilstrebe å utvikle og bruke systemer, materiell og teknologi som bidrar til redusert energiforbruk og klimagassutslipp.

Samarbeid for miljøvennlig jernbane

Flytoget skal samarbeide med aktørene i jernbanen og bidra i utviklingen av en miljøvennlig jernbane, samt jobbe med andre aktører for å sikre rammebetingelser som legger til rette for miljøeffektiv drift og utvikling som fremmer miljøet. ●

Kapittel 3 – En pådriver for kollektivtransport

Flytogets fremste bidrag til en bærekraftig utvikling av samfunnet er å være en pådriver for – og leverandør av – økt kollektivtrafikk, og være en sentral samarbeidspartner og pådriver til utviklingen av en moderne og kundefokusert norsk jernbanesektor. Vi skal samtidig bidra til en økning i kollektivandelen på egen strekning.

• **Punktligheten** i 2017 endte på 95,7 prosent, og vi jobber kontinuerlig med å ligge over målet på 97 prosent.

•• **Regularitet** viser antall kjørte tog i henhold til ruteplan og måles ved ankomst og avgang Oslo lufthavn. Målsettingen for 2017 var på 99,5 prosent og resultatet endte på 99,2 prosent.

••• Flytogets **kundetilfredshetsindeks** (KTI), endte for fjerde året på rad på 97 prosent.

Vårt hovedfokus

Verdens enkleste reise

Flytoget skal befeste og forsterke sin posisjon, og gjennom å tilby det vi har kalt «Verdens enkleste reise» skal vi fortsette med å være førstevalget til og fra Oslo lufthavn. Vi skal finne gode løsninger for kundene våre og bidra til at reisen oppleves som enkel både i forkant og etterkant av turen med Flytoget. Med kunden i sentrum skal vi gjennom spennende partnerskap, innovasjon, forretnings- og teknologisk utvikling tilrettelegge for friksjonsfrie reiseopplevelser.

Flytoget som pådriver

Flytoget skal være en drivkraft for utvikling av et kundefokusert og helhetlig kollektivtilbud. Vi skal samarbeide med aktører i og utenfor jernbanen med mål om et felles løft av kvaliteten i kollektivtilbudet.

Flytoget skal ha aktiv dialog med premissgivere som departementer og politikere for å dele kunnskap og fremme samfunnsnyttige ideer og løsninger. I denne dialogen skal Flytoget være en pådriver for økt kollektivandel, og jobbe for politisk støtte og vilje til å utvikle et fremtidig jernbanetilbud som møter kundenes behov og i tråd med samfunnets utvikling.

Vår innsats

Punktlighet og regularitet

Flytoget måler punktligheten for alle Flytog som ankommer Oslo lufthavn. Flytogets punktligheitsmål er på 97 prosent, dvs. minimum 97 prosent av alle tog skal ankomme Oslo lufthavn innenfor fire minutter etter tidspunktet i ruteplanen. Punktligheten i 2017 endte på 95,7 prosent, og vi jobber kontinuerlig med å ligge over målet på 97 prosent. Årsaken til den noe lave punktligheten i 2017 skyldes primært feil med infrastruktur.

På samme måte som punktlighet, måler Flytoget regularitet. Regularitet viser antall kjørte tog i henhold til ruteplan og måles ved ankomst og avgang Oslo lufthavn. Målsettingen for 2017 var på 99,5 prosent og resultatet endte på 99,2 prosent.

Rutetilbud og kapasitet

Flytoget hadde en markedsandel til Oslo lufthavn på 29,3 prosent i 2017, og var med det den største kollektivaktøren til hovedflyplassen, og en sentral bidragsyter til kollektivandelen som endte på 70 prosent ved utgangen av året. Videre ambisjon er å bidra til å nå det politiske målet om 75 prosent kollektivandel til og fra Oslo lufthavn innen 2030.

Oslo lufthavn forventer en årlig vekst i årene som kommer, og fra april 2017 økte Oslo lufthavn kapasiteten fra 23 millioner flypassasjerer til 28 millioner.

Flytoget jobber aktivt med å optimalisere rutetilbudet til flyplasskundene gjennom gode planleggingsprosesser med Bane NOR og andre aktører på det nasjonale jernbanenettet. Flytogets bidrag på dette området var at rutetilbudet ble utvidet med to avganger i timen fra Lysaker, Skøyen og Nationaltheatret i henholdsvis 2015 og 2016. →

I tillegg har Flytoget inngått avtale med det spanske togselskapet CAF om levering av åtte nye togsett. Kapasitetsøkningen og innfasingen av de nye togsettene vil skje i 2019.

Innovasjon og sømløshet

Flytoget har i 2017 fortsatt et pågående innovasjonsprogram som fokuserer på å etablere smarte løsninger for de reisende, og utvikle konsepter og teknologiske løsninger som skal gjøre reisen med Flytoget enda enklere. Det er spesielt innen billett- og betalingsløsninger kundene vil merke denne utviklingen. Målet er å flytte kundene over på effektive og sømløse løsninger.

Pådriver for kollektivtransport

Flytoget har gitt innspill til jernbanereformen og holdt seg løpende orientert om utviklingen. Gjennom kontakt med interessenter innen flere områder har Flytoget gjort forberedelser og tilpasninger for å være i en best mulig posisjon når muligheter har åpnet seg.

Å sørge for at de reisende velger å reise kollektivt til og fra Oslo lufthavn fremfor å kjøre egen bil, er viktig for klimapolitikken. Det er nødvendig med en bevisst satsning både på vei og bane, og forholdene på selve flyplassen for busser og tog må optimaliseres, slik at kunden opplever kollektivtrafikken som det enkleste og mest effektive valget.

Pådriver og støtte for et bedre lokalsamfunn

Flytoget ønsker å ta ansvaret for en bærekraftig utvikling av lokalmiljøet langs Flytogstrekningen, slik at områdene er trygge og hyggelige for alle som oppholder seg her. Flytoget har en samarbeidsavtale med Kirkens Bymisjon og støtter flere av deres prosjekter, med mål om å bidra til en god utnyttelse av samfunnets ressurser, samt engasjere og tilrettelegge for frivillig innsats fra medarbeiderne i Flytoget.

Videre arbeid

Flytoget vil kontinuerlig jobbe for å utvikle innovative løsninger for de reisende fremover. Økt fokus på utviklingen av en sømløs kundereise vil bli prioritert og i dette arbeidet vil videreføringen av Flytogets digitale kundereise, samt arbeidet med å inngå strategiske partnerskap være sentral.

I april 2017 var det offisiell åpning av Terminal 2-prosjektet på Oslo lufthavn. Flytoget lanserte et nytt billett- og betalingssystem installert til åpningen. Systemet er tilpasset Flytogterminalen og gjør oss i stand til å være i stand til å håndtere nye og større kundestrømmer.

Produksjonen av de åtte nye togsettene vil få fokus frem til innfasing i 2019. I tillegg jobbes det for å få ytterligere den sjette togavgangen pr. time satt i drift fra Lysaker, Skøyen og Nationaltheatret i løpet av de nærmeste årene.

Flytoget vil fortsette å jobbe for en utvikling av rammevilkårene til fordel for et helhetlig kollektivtilbud og økt kollektivandel. ●

Flytoget har i 2017 fortsatt et pågående **innovasjonsprogram** som fokuserer på å etablere smarte løsninger for de reisende, og utvikle konsepter og teknologiske løsninger som skal gjøre reisen med Flytoget enda enklere. Det er spesielt innen billett- og betalingsløsninger kundene vil merke denne utviklingen. Målet er å flytte kundene over på effektive og sømløse løsninger.

Kapittel 4 – Miljøvennlig togdrift

I Flytoget jobber vi for å sikre at de reisende blir fraktet på en sikker, punktlig og ressurseffektiv måte, og i det daglige arbeidet har vi alltid fokus på å minimere vår klima- og miljøpåvirkning. Flytogets miljøstyring er integrert i «Flytogboka» - Flytogets virksomhetsstyring.

Bane NOR er eier av infrastrukturen og garanterer at all elektrisitet som benyttes til fremføring av flytogene har opprinnelsesgaranti. Ordningen garanterer at strøm tilsvarende den mengden Bane NOR kjøper inn til eget forbruk og til drift av flytogene, blir produsert fra **fornybar kraft**.

Flytogets togdrift utgjør en betydelig del av virksomheten og det jobbes kontinuerlig med å gjøre togdriften mer **klimaeffektiv** gjennom å redusere energiforbruket og klimagassutslippene.

De nye flytogene har flere **energiintelligente systemer** for å minimere energiforbruket.

Vårt hovedfokus

Klimaeffektiv togoperasjon

Flytoget skal kontinuerlig tilstrebe å utvikle og bruke systemer, materiell og teknologi som bidrar til redusert energiforbruk og klimagassutslipp.

Samarbeid for miljøvennlig jernbane

Flytoget skal samarbeide med aktørene i jernbanen og bidra i utviklingen av en miljøvennlig jernbane, samt jobbe med andre aktører for å sikre rammebetingelser som legger til rette for miljøeffektiv drift og utvikling som fremmer miljøet.

Vår innsats

Klimaeffektiv togdrift og energieffektivisering

Flytogets togdrift utgjør en betydelig del av virksomheten og det jobbes kontinuerlig med å gjøre denne mer klimaeffektiv gjennom å redusere energiforbruket og klimagassutslippene.

Bane NOR er eier av infrastrukturen og garanterer at all elektrisitet som benyttes til fremføring av flytogene har opprinnelsesgaranti. Ordningen garanterer at strøm tilsvarende den mengden Bane NOR kjøper inn til eget forbruk og til drift av flytogene, blir produsert fra fornybar kraft.

Det fokuseres kontinuerlig på flytogførernes kjørestil. Gjennom opplæringen på Norsk jernbaneskole og innsats fra selskapets instruktører, er det mulig å holde tilbakematingsandelen av strøm på et nivå rundt 19 prosent. Flytogvertenes innsats for å holde avgangstider er også sentralt for å spare strøm.

Foruten energibesparelser vil en god kjørestil medføre mindre vedlikehold og sjeldnere utbytting av slitedeler. Passasjerer om bord opplever også en mer behagelig tur.

Miljøhensyn for nye flytog

I april 2015 signerte Flytoget avtale med det spanske togselskapet CAF om leveranse av åtte nye togsett. Flytoget har stilt høye miljøkrav til leverandøren og togets miljøprestasjoner i hele togets livssyklus. CAF er miljøsertifisert med ISO 14001 (sertifisering av miljøstyringssystem) og arbeider kontinuerlig med miljøspørsmål og energiforbruk. De har et system for optimering av avfallshåndtering og minimering av utslipp og støy. I tillegg har CAF to egne vannkraftverk og solcellepaneler som delforsyner togfabrikken med strøm, og fabrikken bruker også naturgass.

De nye flytogene har flere energiintelligente systemer for å minimere energiforbruket.

Det er utarbeidet en miljøtilpasset reisepolicy for prosjektet for å best mulig ivareta et miljøhensyn ved økt reiseaktivitet.

Klimaregnskap

Flytoget leverer et miljøvennlig og effektivt transportalternativ, og det jobbes ytterligere med å utvikle en mer klimaeffektiv togoperasjon. Flytoget AS overvåker og måler utslipp av klimagasser og rapporterer i henhold til «The Greenhouse Gas Protocol» (GHG-protokollen). →

I klimaregnskapet for 2017 rapporteres klimagassutslipp fra direkte og indirekte kilder, og det identifiseres områder med betydelig utslipp. Med bakgrunn i denne oversikten kan det jobbes målrettet med utslippsreducerende prosjekter for å kutte utslipp og forbedre effektiviteten

Miljø- og klimarisiko

Den største miljørisikoen knyttet til operativ drift er avsporing eller sammenstøt med påfølgende miljøskadelig utslipp av trafoolje, olje fra koppel eller kjølemedium. Sannsynligheten for at en slik situasjon skal oppstå er vurdert som minimal.

Norge regnes blant de land i verden som har lavest klimarisiko. Allikevel forventes klimaforandringer å gi mer ekstremvær også her til lands, noe som igjen kan føre til skade på skinnegangen. Sannsynligheten for dette skal skje på Flytogets strekninger vurderes som lav, da det er tatt særlige hensyn til dette ved bakkeplanering og erosjonssikring.

Opprinnelsesgarantert strøm

Opprinnelsesgarantert strøm er en merkeordning for elektrisitet for å vise strømkunden at en mengde kraft er produsert fra en spesifisert energikilde. Ordningen er innført for å gi forbruker et valg mellom fornybar kraft og ikke-fornybar kraft. Kraftleverandørene kan da garantere overfor kunden at det produseres like mye fornybar kraft som den kraftmengden kunden bruker.

Støy

Jernbanen overholder gjeldende krav til støy i forurensingsforskriften. Bane NOR kartlegger støyen hvert femte år for å sikre at grenseverdiene overholdes. Flytogene kjører store deler av strekningen i tunell mellom Drammen og Oslo lufthavn. Flytoget bidrar ikke til støy til omgivelsene på tunnelstrekningene. I dagsonene på strekningen jobbes det for å sikre overholdelse av støykrav. Antallet støyklager fra naboer til jernbanen er en indikator på hvor plagsom støyen er. Flytoget mottok ingen klager angående støy spesifikt fra flytogene i 2017.

Lokal luftkvalitet

Luftkvaliteten i Osloområdet er i perioder helseskadelig og overskrider grenseverdiene for lokal luftkvalitet. Flytogets strekning går gjennom deler av Oslo som er særlig utsatt for overskridelser. Flytogets materiell kjører kun på elektrisitet og gir dermed ingen utslipp av eksosavgasser som nitrogendioksid (NO₂) og partikler.

Togtrafikk gir utslipp av partikler fra strømvtagere og skinne- og hjulslitasje. Det er gjennomført helseisikovurderinger av utslipp i forbindelse med bremsing av tog og utslippene er dokumentert til å ligge under fastsatte grenseverdier. (Emissions Expert Network fra UIC 2011). Bane NOR foretar de nødvendige målinger av luftkvaliteten og det ble ikke registrert overskridelser fra flytogene i 2016.

Miljøforbedring gjennom samarbeid

Jernbanens miljøforum ble reetablert i 2013 med NSB, Jernbaneverket og Flytoget som deltakere. Forumet har et mandat som skal ivareta temaer av felles interesse og som bidrar til en utvikling fremtidens jernbane.

I 2014 signerte Flytoget klimapakten «Næring for klima» med Oslo kommune. Flytoget har som mål å være en aktiv bidragsyter til at Oslo halverer klimagassutslippene innen 2030.

I tillegg jobber Flytoget aktivt sammen med sine samarbeidspartnere om å finne miljøeffektive løsninger som vil bidra til reduksjon av energiforbruk og klimagassutslipp.

Videre arbeid

Flytoget vurderer alltid klima- og miljøaspekter som en del av evalueringer og beslutninger i drift og anskaffelser. Flytoget er en miljøbevisst organisasjon. ●

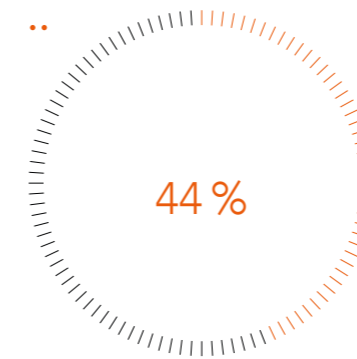
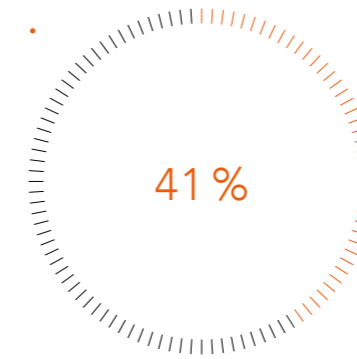

Luftkvaliteten i Osloområdet er i perioder helseskadelig og overskrider grenseverdiene for lokal luftkvalitet. Flytogets strekning går gjennom deler av Oslo som er særlig utsatt for overskridelser. Flytogets materiell kjører kun på elektrisitet og gir dermed **ingen utslipp av eksosavgasser** som nitrogendioksid (NO₂) og partikler.

Kapittel 5 – Motiverte medarbeidere

Motiverte og engasjerte medarbeidere er en forutsetning for Flytogets suksess om å levere en eksepsjonell god serviceleveranse. Vårt HR-arbeid skal bidra til at vi utvikler og beholder eksisterende medarbeidere og tiltrekker oss nye medarbeidere. Vi har en involverende kultur som innebærer at medarbeidere, mellomledere og tillitsvalgte engasjeres i strategiprosesser og øvrige relevante prosesser.

• Andelen kvinner i Flytoget ligger på 41 prosent.

•• Andelen av kvinnelige ledere i Flytoget ligger på 44 prosent.

Medarbeidersamtaler

Gjennomføringen av årlige medarbeidersamtaler er en innarbeidet prosess i organisasjonen. Det gjennomføres medarbeidersamtaler med alle medarbeidere på årlig basis. Gjennomføringsgrad og opplevd utbytte måles gjennom medarbeiderundersøkelse.

Medarbeiderundersøkelse

Internundersøkelse gjennomføres på regulær basis. Resultatene på arbeidsglede ble 63, og 74 på lojalitet. Resultatene er noe under tidligere års nivåer. Neste undersøkelse planlegges gjennomført i august 2018.

Mangfold og likeverd

Flytoget er opptatt av å sikre mangfold gjennom en god balanse mellom kvinner og menn på alle nivåer, aldersmessig spredning, rekruttering av medarbeidere med ulik kulturell bakgrunn og ha et bevisst forhold til Diskrimineringsbestemmelser i arbeidsmiljøloven.

Flytoget støtter seg til den internasjonale arbeidsorganisasjonens (ILO) kjerne-konvensjoner med tanke på å sikre medarbeidernes rettigheter. Det legges vekt på likebehandling i selskapet og alle medarbeidere har frihet til å organisere seg. Flytoget har også en bevisst holdning til arbeidsmiljølovens formål, og dette reflekteres i det daglige arbeid innen rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelser og tilbud om utviklingsmuligheter.

HMS-arbeid

Flytoget er en IA-bedrift, og det er fokus på forebygging av medarbeideres fysiske og psykiske helse gjennom systematisk HMS-arbeid. Etter mange års arbeid med oppfølging og en gradvis nedgang i sykefraværet, er selskapet i dag på nivå i samsvar med øvrig norsk arbeidsliv. I 2017 var resultatet på sykefravær 6,0 prosent.

Medarbeiderregnskap

Ved utgangen av 2017 hadde Flytoget 297 årsverk fordelt på 331 medarbeidere, som innebærer en reduksjon på totalt 32 årsverk i forhold til 2016. Deltidsarbeidende har de samme rettigheter som andre medarbeidere med unntak av forsikringsordninger som ikke er lovpålagt. Kjønnfordelingen av medarbeidere var 137 kvinner og 194 menn.

Gjennomsnittsalderen i selskapet var 43 år og gjennomsnittansienniteten var på 9 år og 2 måneder. 78 prosent av alle medarbeidere var fagorganiserte i 2017.

Andelen kvinner i Flytoget er på 41 prosent og andelen av kvinnelige ledere ligger på 44 prosent. Det er totalt 22 nasjonaliteter representert i selskapet.

I løpet av 2017 er det ansatt fem nye flytogverter. Reduksjonen av stillinger i hele organisasjonen er et resultat av en mer effektiv drift og naturlig avgang.

Alle flytogverter og flytogførere har gjennomgått sikkerhets- og beredskapskurs. I tillegg har flytogførerne gjennomgått teknisk kurs, og flytogvertene har hatt teknisk oppfriskning på tog samt oppdatering i service og produkt. For administrative medarbeidere har det vært gjennomført avviks-kurs for å kunne bidra på best mulig i avvikssituasjoner. →

Videre arbeid

I 2018 vil det fortsatt være høy oppmerksomhet og prioritet på organisasjonsprosesser som tar sikte på å sette selskapet i god stand til å møte konkurransen i norsk jernbane. Det vil legges vekt på å utvikle effektiviteten med målsetning om optimal bruk av selskapets ressurser. På opplæringsiden vil det være særskilt fokus på opplæring i forbindelse med nytt togmateriell. ●

Tabell 1 Sykefravær

Indikator	Resultater 2015	Resultater 2016	Resultater 2017
Sykefravær totalt	5,4 prosent	5,6 prosent	6,0 prosent
Sykefravær flytogverter	7,6 prosent	8,1 prosent	9,1 prosent
Sykefravær flytogførere	4,3 prosent	3,3 prosent	3,3 prosent
Sykefravær kundeveiledere	8,7 prosent	11,8 prosent	15,5 prosent
Sykefravær administrasjon	2,9 prosent	3,8 prosent	3,1 prosent
Sykefravær operativ senter*			5,5 prosent
Sykefravær egenmelding	1,4 prosent	1,3 prosent	1,2 prosent
Sykefravær 1-3 dager	0,2 prosent	0,2 prosent	0,1 prosent
Sykefravær 4-16 dager	0,8 prosent	1,0 prosent	0,9 prosent
Sykefravær > 16 dager	3,1 prosent	3,1 prosent	3,8 prosent

*Operativt senter har ikke sammenligningsgrunnlag fra tidligere år

Kapittel 6 – Sikker reise

I Flytoget har sikkerhet alltid høyest prioritet. Vi skal jobbe kontinuerlig for å sikre menneskelige og materielle verdier. I Flytoget skal vi også jobbe for god informasjonssikkerhet for kunder, medarbeidere og leverandører.

Vårt hovedfokus

Sikkerhet

Flytogets sikkerhetspolitikk er basert på en nullskadefilosofi, med en ambisjon om null ulykker med alvorlige skader på mennesker, miljø og materiell. Trafikksikkerheten er et kontinuerlig fokusområde i hele organisasjonen. Sikkerhetsarbeidet består av kompetanseutvikling, styrking av sikkerhetskulturen og implementering av varige forbedringer.

Informasjonssikkerhet

Flytogets informasjonssikkerhets-policy handler om å verne verdier, informasjon og evnen til å løse prioriterte oppgaver. Vi skal sikre konfidensialitet, det betyr at ingen skal ha tilgang til informasjon uten tjenstlig behov; sørge for integritet, som innebærer at informasjon og systemer skal være korrekt og pålitelig; og bidra til tilgjengelighet, som innebærer at informasjon og systemer skal være tilgjengelig for autoriserte brukere ved behov. Flytogets informasjonssikkerhets-policy er å sikre at alle gjeldende interne og eksterne krav til enhver tid er oppfylt.

Det er utnevnt et eget personvernombud i selskapet.

Vår innsats

Sikkerhet og beredskap

I Flytoget jobbes det kontinuerlig med å etterleve relevante myndighetskrav, samt selskapets egne rutiner for trafikksikkerhet, sikring og beredskap. I 2017 ble det avholdt interne revisjoner av systemer og rutiner for å avdekke muligheter for forbedring. I tillegg gjennomførte Statens jernbanetilsyn en revisjon av Flytogets krav til sikring. Alt operativt personell har gjennomført årlig trening innenfor trafikksikkerhet, sikring og beredskap. Beredskapsorganisasjonen er trent gjennom flere beredskapsøvelser i løpet av året.

I Flytoget er sikker drift alltid høyest prioritet. Vi skal jobbe kontinuerlig for å sikre menneskelige og materielle verdier. I Flytoget skal vi også jobbe for god informasjonssikkerhet for kunder, medarbeidere og leverandører.

Det ble i 2017 igangsatt et arbeid for å tilpasse selskapet til nye personvernforordning som vil tre i kraft i mai 2018. Flytoget tilfredsstiller eksisterende personvernlovgivning og har som prioritert målsetning å etterleve ny forordning (GDPR) i 2018.

Beskyttelse av sensitiv informasjon

Flytoget har fokus på aktiviteter som ivaretar selskapets informasjonssikkerhet. I tillegg til å etablere og følge opp rutiner og prosesser for sikker håndtering av informasjon, nevnes spesielt arbeid for å oppnå etterlevelse av PCI-DSS (Payment Card Industry-Data Security standard). Flytoget benytter driftsleverandør som er PCI-sertifisert. Selskapet deltar i faglige fora som gjelder informasjonssikkerhet og foretar regelmessig gjennomgang av status innenfor dette området. Informasjonssikkerhet er også et definert tema på den årlige ledelsens gjennomgåelse.

Sikkerhetsregnskapet

Flytogets sikkerhetspolitikk er basert på en nullskadefilosofi, og resultater fra 2017 understøtter denne målsetningen. →

Videre arbeid

I tiden fremover vil Flytoget fortsette å videreutvikle arbeidet med sikkerhet, sikring og beredskap. Spesielt implementering av krav til sikring vil få høyt fokus. Dette vil inkludere forbedringsaktiviteter knyttet til sikkerhetskultur, beredskapsorganisasjon, styringssystem, tilløpsrapportering samt sikker håndtering av informasjon. For å ivareta informasjonssikkerhet og fortsatt samsvar med relevante lover, forskrifter og rammebetingelser, vil selskapet sikre etterlevelse gjennom kontinuerlig oppdatering av styrende dokumenter. ●

Tabell 2 Sikkerhetsregnskap

Indikator	Resultater 2015	Mål 2016	Resultater 2017	Mål
Jernbaneulykke				
Alvorlig personskade/død	0	0	0	0
Materiellskade > 1.3 MNOK under togframføring/-skifting				
	0	0	0	0
Informasjonssikkerhet				
Avdekkede hendelser knyttet til brudd på informasjonssikkerhet	0	0	0	0

Kapittel 7 – Etske normer

Flytoget skal bidra til en bærekraftig utvikling ved å alltid etterleve gjeldende lovgivning, opptre med god forretningspraksis og motvirke korrupsjon i alle former. Vi skal velge produkter og leverandører som balanserer forretningshensyn og hensynet til samfunn og miljø. Virksomheten skal utøves på en måte som alltid sikrer forutsigbarhet, etterrettelighet og åpenhet. Flytoget har etiske retningslinjer for ansatte og leverandører.

Trakassering og varsling

Flytoget har lenge hatt rutiner for varsling av kritikkverdige forhold. Etter endringer i arbeidsmiljøloven i 2017 ble rutinene revidert.

I tillegg til å ha interne varslingskanaler har Flytoget et samarbeid med en ekstern partner. Varslingsrutinene er lett tilgjengelige i personalhåndboken

Vårt hovedfokus

Forretningsadferd og antikorrupsjon

Flytoget skal regelmessig gjennomføre vurderinger av forretningspraksis og kontinuerlig jobbe for å redusere risiko for uregelmessigheter, herunder lovbrudd og brudd på internt regelverk. Vi skal sikre at våre medarbeidere har nødvendig bevissthet og kompetanse for å etterleve retningslinjer og rutiner. Vi skal også aktivt medvirke til at våre forretningsforbindelser og leverandører opptrer med god forretningspraksis og tar avstand fra korrupsjon.

Ansvarlige innkjøp

Flytogets anskaffelser skal være bærekraftige. Hensyn til miljø- og samfunnspåvirkning skal være inkludert i alle faser av anskaffelsesprosessen. Forholdet til leverandører skal være preget av åpenhet, ærlighet og troverdighet, og alle anskaffelser skal baseres på konkurranse og likebehandling. For å sikre at interessekonflikter unngås, skal habilitet alltid vurderes og dokumenteres.

Flytoget benytter Factlines som verktøy til leverandørkjedeoppfølging. Dette gjelder spesielt innen antikorrupsjon, samfunnsansvar, miljø og arbeidsforhold.

Vår innsats

Internkontroll og opplæring

Flytoget har etablert tiltak for å sikre god internkontroll og gode rutiner for å forebygge korrupsjon og avdekke mislighold. Alle medarbeidere får opplæring i etiske retningslinjer som inneholder rutiner for intern varsling. Det er etablert en ordning med en uavhengig ekstern varslingskanal som kan benyttes for å varsle om kritikkverdige etiske forhold på arbeidsplassen. Selskapets revisor gjennomfører hvert år en interimrevisjon for å påse at det er god forvaltning og etterlevelse av etablerte systemer og rutiner.

Ansvarlige anskaffelser er integrert i daglig virksomhet

Flytoget er underlagt lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrift. Det anskaffes i hovedsak varer og tjenester til vedlikehold og drift av togparken, samt informasjonsteknologi og tjenester til drift og utvikling. Selskapets leverandørbase er i antall fordelt med ca. 90 prosent norske selskaper, og ca. 10 prosent av selskaper i eurosonen.

Det er etablert gode rutiner og retningslinjer for alle anskaffelser, og disse evalueres og utvikles kontinuerlig. Internt finnes det stor bevissthet og kunnskap som sikrer at det gjennomføres gode og ansvarlige innkjøp. Det gjennomføres jevnlig kurs for dem som har innkjøpsansvar i Flytoget. →

I 2017 ble det gjennomført ett kurs med fokus på erfarings- og kompetanseutveksling innen innkjøp, samt ny forsyningsforskrift som trådte i kraft i 2017.

Flytoget stiller krav til etisk og samfunnsansvarlig opptreden hos alle leverandører og underleverandører. Det utarbeides et årlig revisjonsprogram og i 2017 ble det gjennomført tre revisjoner innenfor områdene risikostyring og sikker drift, samt beredskap og sikring.

Det er stor oppmerksomhet rundt å opptre etisk og bærekraftig og det forventes at selskapets leverandører gjør det samme. Flytoget følger prinsippene i FNs menneskerettighetserklæring og International Labour Organizations (ILO) åtte kjernekonvensjoner. ●

Vedlegg 1 Klimaregnskap

Utslipp (tCO ₂ e)	2015	2016	2017
Scope 1 - Direkte utslipp			
Firmabiler	1,4	1,4	4,5
Scope 1 Total	1,4	1,4	4,5
Scope 2 - Indirekte utslipp fra energibruk			
Elektrisitetsforbruk, tog	0	0	0*
Elektrisitetsforbruk, kontor	23,0	25,0	24,0
Scope 2 Total	130,0	25,0	24,0
Scope 3 - Andre indirekte utslipp			
Avfall fra togpassasjerer	31,0	31,0	30,0
Elektrisitetsforbruk, flytogverksted	33,0	33,0	34,0
Innleie av buss (for tog)	201,1	196,0	140,0
Innleie av taxi (for tog)	37,3	30,0	54,0
Flyreiser, egne ansatte utland	95,7	108,0	50,0
Flyreiser, egne ansatte innland	2,5	1,5	0,8
Ansattes reiser på vei (egen bil bruk, taxi & buss)	3,4	2,2	1,2
Hotell, egne ansatte	6,4	7,2	5,6
Betydelig materialbruk (Nye toghjul)	11,8	11,8	39,4
Scope 3 Total	422,2	420,7	355
Scope 1, 2 og 3 total	553,6	447,2	383,4

* Uten opprinnelsesgarantert strøm 3.327 tCO₂e

Kontakt:
Flytoget
Tlf +47 23 15 90 00
flytoget.no